

**BÜTÜN
ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ
BİRLESİN!**

TÜSTAY
ARSIVI
Başlent-Turo
Bağışı

PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR

S. 119 5tl

kitle

haftalık sosyalist gazete

**emperyalizme,
tekellere,
faşizme ve
şövenizme karşı
ÖĞRETMENLER
İŞÇİ SINIFI
İLE
OMUZ
OMUZA**

GAZİANTEP'TE POLİS TERÖRÜ DEVAM EDİYOR

17.7.1976 pazar gecesi saat 0,1 de Gaziantep Ünalı semtinde TSİP Genel Merkezince çıkarılan, üzerinde (İptal Edilen Devlet Güvenlik Mahkemelerinin faaliyetine son verilmelidir) yazılarını taşıyan ve daha üç ayrı slogan bulunan afişleri, TSİP üyeleri duvarlara yapıştırırken, polis tarafından kanunsuz olarak yakalanıp 1. Şubeye götürülmüşlerdir. 1. Şubeye gö-

türülürken ve daha sonra altı parti üyesine hakaret edilmiştir, onur kırıcı laflar söylenmiştir. Parti üyesi bir arkadaş ise tokatlanmıştır. Afiş malzemeleri polisçe imha edilmiştir. Polis merkezi önüne gelen halkı polis copla dağıtmıştır.

Partililer siyasi şubede çeşitli sorularla provakasyona getirilmek istenmiş, Gaziantep olayları ile ilgileri olmadığı halde TSİP'e mal edilmek istenmiştir.

TSİP Gaziantep il yönetim kurulunun konuyla ilgili açıklaması şöyledir:

BASKILAR BİZİ YILDIRAMAZ

«Faşist Milliyetçi Cephe Hükümetinin iktidara geldiği günden bu yana işçi sınıfına emekçi halkımıza ve onun siyasi ve demokratik örgütlerine yapılan faşist baskılar bizi yıldıramayacak, sınıf mücadelemizi daha yükseltecektir. İşçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın örgütlü mücadelesinden telaşa kapılan hakim sınıflar ve onların siyasi sözcüleri, işçi sınıfımızı ve emek-

çi halkımızı anti demokratik yasalarla susturacaklarını sanıyorlar.

Anayasa mahkemesince iptal edilen, demokrasi ile bağdaşmayan Devlet Güvenlik Mahkemeleri burjuvazinin siyasi sözcüleri tarafından yeni tasarıyla kanunlaştırılmaya çalışılıyor. Devlet Güvenlik Mahkemeleri İşçi Sınıfımızın ve emekçi halkımızın Ekonomik - Politik, ideolojik mücadelesini kana boğmaya çalışan gerici kurumlardır.

Bütün demokratik kuruluşlar ve kişiler Devlet Güvenlik Mahkemelerine karşı çıkmaktadırlar. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi bu tip 12 Mart kalıntısı faşist mahkemelere karşı halkımızın en demokratik kesimiyle kuruluşundan beri Devlet Güvenlik Mahkemelerine karşı sonuna dek mücadele ediyor, halkımızın bağrında açtığı yaraları tedavi edecek ve bu geçici kuruluşların lâğvedilmesi için elinden geleni yapacaktır.

Bir kere daha söylüyoruz, baskılar bizi yıldıramayacaktır.»

ilke

2.Cildi Çıktı

(Fiyatı: 75 T.L.)

7, 8, 9, 10, 11, 12. sayılar

- 5 Parti, 5 Program
- Türkiye'de Sermaye'nin yapısı II
- Demokratik Örgütler ve Demokrasi Cephesi (Oya Baydar)
- Kıbrıs, Türkiye ve Emperyalizm (Ömer Burçak)
- Parti Üstüne (Ahmet Kaçmaz)
- Halkları, Halklara Düşman Edenler (Bektaş Akçadağ)
- Şovenizm Nedir ve İkinci Enternasyonal (Oya Baydar)
- Radyal Reformculuk: YÖN - DEVRİM çizgisinin eleştirisi
- Allende'nin Faşistler Tarafından Canice Öldürülmesi Üzerine
- Leninizm Nedir? (Dr. H. Kıvılcımlı)
- Türkiye İşçi Partisi Eleştirisi (I)
- Demokratik Alman Cumhuriyetinde Şovenizmin 25 yılı
- Devrimin Yıldönümü Üzerine Bir Konuşma (V.İ. Lenin)
- Türkiye İşçi Partisi Eleştirisi (II)
- MDD Hareketinin Eleştirisi
- İnkılâp Nedir (Dr. H. Kıvılcımlı)
- Büyük Ekim Devrimi ve Öncesi
- Ekim Devriminin Dünya Tarihindeki Yeri

İsteme Adresi: P.K. 71-İSTANBUL
(Toplu istekler % 25 indirimlidir)

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Antalya İl Merkezinin Bildirisi

İŞÇİLER, EMEKÇİLER, YURTSEVERLER!...

MC. halkımız için yeni bir DARAĞACI hazırlıyor: Yani DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ (DGM) yasasının yenisini meclise getiriyor.

Çünkü, başta İŞÇİ SINIFI olmak üzere, tüm emekçilerin ekonomik, demokratik, politik savaşmaları karşısında SERMAYE ŞAŞKINA DÖNMÜŞ, ne yapacağını bilemez olmuştur.

Artık TÜRKİYE KOLAY YÖNETİLİR OLMAKTAN ÇIKMIŞTIR.

İşçi sınıfı, büyümüş, bilinçlenmiş, ÖRGÜTLÜ POLİTİK MÜCADELE GEREĞİNİ kavramıştır. Bu gün yüzbinlerce işçi, sermayenin kalelerine saldırıyor.

Milyonlarca YOKSUL KÖYLÜNÜN, yoksulluk kemiğini eritmiştir.

Yüzbinlerce YURTSEVER ÖĞRENCİ, amansız bir savaşım içindedir.

DOĞU ANADOLU'nun katmerli sömürü altındaki halkı, ŞOVEN BASKI'ya, KANLI TERÖR'e karşı omuzlarını doğrultmaktadır.

Tür İLERİCİ AYDINLAR, işçinin - emekçinin safında yer almaktadır.

Yani SERMAYENİN SİYASAL İKTİDARI ÇATIRDAKTADIR.

Bu yuvarlanışa bir çözüm arayan EMPERYALİZM VE ONA BAĞLI TÜRKİYE TEKELCİ KAPİTALİZMİ, Devlet Güvenlik Mahkemelerine güvenmektedir.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri, İŞÇİ SINIFININ

MÜCADELESİNİ paramparça etmek için kurulmak isteniyor.

İşçi ÖRGÜTLENMESİN, grev yapamasın, direnemesin diye,

EMEKÇİ HALKIMIZ, tırnağına kadar soyulsun, Okullar, faşist yuvaları olmakta devam etsin, İlerici aydınlar perişan olsun,

Baskı düzeni pekişsin, İŞ-EMEĞ-HÜRRİYET MÜCADELEMİZ kanla - işkenceyle - terörle boğulsun...

Ama beylerin, ağaların ağızlarının tadı bozulmasın,

Bir avuç parababası, ilğimizi daha bir kurutsun diye...

MİLLİYETÇİ CEPHE, İşçinin - Emekçinin - Yurtseverlerin boynuna bir CELLAT İPİ GİBİ DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNİ GEÇİRMEYE HAZIRLANIYOR!...

KARDEŞLER!...

Bu oyunu oynatmıyalım. Demokratik ve özgür bir düzen için, sermayenin kölesi olmamak için İŞÇİLERİN - EMEKÇİLERİN - YURTSEVERLERİN BİRLİĞİNİ SAĞLAYALIM.

«UYAN ARTIK, UYKUDAN UYAN!... UYAN ESİRLER DÜNYASI!...»

«Dinleyin, duyduğunuz ÇAKALLARIN ULUMASIDIR.

Safları sıklaştırın çocuklar!..

BU KAVGA FAŞİZME KARŞI, BU KAVGA HÜRRİYET KAVGASIDIR.»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi (TSİP)
Antalya İl Merkezi

DGM'LERE KARŞI MÜCADELEDE TOPLUMSAL MUHALEFETİN TÜM GÜÇLERİNİN BİRLİK VE DAYANIŞMASI ESASTIR

Devlet Güvenlik Mahkemeleri meselesi, şimdilik, demokrat güçlerin ağır bastığı bir yönde gelişiyor. Bu yazı yazılırken, meclislerin tatile girmesine iki haftadan az bir süre kalmıştı. Bu kadar kısa bir süre içinde «yeni» bir D.G. Mahkemeleri kanununun çıkması hemen hemen imkânsız...

AP'NİN DGM MANEVRASI

Aslında MC partileri bir bakıma kendi yarığı organları, yani görevi kendilerinin siyasi çizgisi dışındaki siyasetleri yasaklamak olan ve kendi siyasetleri doğrultusunda teşekkül ettirilen Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanununun çıkmasını canı gönülden arzu ederler. Üstelik de kendi menfaatlerinin ortak olduğu konularda nasıl domuz topu gibi kenetlendiklerini, geçenlerde Demirel için istenen meclis tahkikatı meselesinde de olduğu gibi, defalarca göstermişlerdir. Ve özü bakımından MC partilerinin, «sağ muhalefet» DP de dahil olmak üzere DGM'ler üzerinde anlaştıklarına kuşku yoktur. Ne var ki oy avcılığı için içine karışınca MC partilerinin üzerinde anlaştıkları tek bir metin hazırlanması gerçekleştirilememiş ve yeni DGM Kanununun meclise getirilmesi bile mümkün olmamıştır. Gerçi bir AP milletvekili kanun tasarısının, komisyonda görüşülmeden doğrudan mecliste görüşülmesi yolunda bir teklif getirmiştir, ama bu «taktik» bütünüyle entrika kokmaktadır. Meclislerin tatile girmesinden önce görüşeceği konuların tesbit edildiği Danışma Kurulu toplantısında DGM Kanun tasarısının Meclise getirilmesinden vazgeçilmesine rağmen bir AP Milletvekilinin teklif getirmesi ve teklifinde ısrar etmesi üstelik de partisinin alınan karar doğrultusunda hareket etmesi için bu AP'liyi zorlamayı aksine el altından teşvik etmesi, AP'nin DGM Kanununun tatilden önce illa Meclisten çıkartmak istediği anlamına gelmez. Aksine AP Kanununun çıkmasının mümkün olmadığını gayet iyi bildiğinden, CHP'yi kötülemek için bu meseleyi kullanmaktadır. Hesabınca, AP milletvekili, teklifinde ısrar ettiği sürece CHP engelleme yapacak, böylece Meclis çalışmıyor olacak ve Danışma Kurulunca tesbit edilmiş olan «sosyal» muhtevalı konuların da mecliste görüşülmesi savsaklanacaktır. Böylece bir taşla iki kuş vurulmuş olacaktır. Bir yandan «meclisi çalışmaz duruma getiren CHP'nin» nasıl «sosyal» haklara karşı olduğu, halkın çıkarlarından yana olmadığı «ispatlanırken», öte yandan az da olsa bütçeye külfet yükleyecek, bazı kanunların zaten perişan hale gelmiş MC'nin mali politikasını iyice çökertmesi, bir süre için geciktirilecektir. Bütün bunlar MC partilerinin DGM'lerden vazgeçtikleri veya vazgeçecekleri anlamına gelmez. Gittikçe batağa sürüklenen MC partilerinin bütün hesapları yakın geleceklerini kurtarmak üzerinedir ve tüm çabalarını da bu doğrultuda seferber etmektedirler. Böyle olunca da, *seçimlere kadar iktidarda kalmak*, üzerinde anlaştıkları ve iktidarın geleceği söz konusu olduğunda birlik oldukları hemen *yegane* nokta olmaktadır. İktidarın geleceğini doğrudan ilgilendirmeyen ve üzerinde anlaşamadıkları konular savsaklamakta beis görmemektedirler. Ve iktidarda kalabilmek için DGM'siz bir iktidara da hi razı olabilmektedirler. Üstelik de DGM'leri onca savunmalarına ve istemlerine rağmen!

Bizim gözüğümüze göre DGM kanununun erken veya normal bir genel seçimlerden önce çıkması oldukça zordur. Çünkü 163. maddenin DGM kapsamından çıkarılması söz konusu olmuştur. Birbirlerinin oy tabanına göz dikmiş AP ve MSP'nin 163. maddeyi kapsayan bir DGM tasarısını seçimlerden önce desteklemeleri mümkün görülmemektedir. Kapitalizm geliştikçe gerileyen, gerilediği ölçüde de hırçınlaş

kapitalizm öncesi kalınlardan ve faşist yönetimlerden medet uman MSP'nin 163'lü bu DGM tasarısını destekleyeceğini düşünmek bir hayli zordur. MSP varlığını idame ettirmek için bir yandan tekeli sermayenin en gözü dönmüş ve halk düşmanı unsurlarının desteğini alabilmek uğruna onca gücünü harcarken, bir yandan da dinsel faktörleri kullanmakta şampiyonluk yapmaktadır. AP ise dinsel faktörlerin oy sandığına önemli ölçüde aksettğini gayet iyi bildiği için 163'lü bir DGM kanun tasarısına kolayca evet diyememektedir. Hiç olmazsa bir genel seçim arifesinde diyemeyecektir.

AP ve arkasındaki egemen güçler, 163. maddede kapsamına giren suçlardan ötürü devlete bir zarar gelmeyeceğini gayet iyi bilmektedirler. Günler 1920'lerin günleri değildir. Burjuvazi artık kapitalizm öncesine yönelik girişimlere pabuç bırakmayacak kadar sağlamca oturmuştur. Demirel «tesbih çekenden bir zarar gelmeyeceğini» söylerken bu noktaya işaret etmektedir. Üstelik de *şeriata dönüşmesini* isteyen kayda değer bir toplumsal güç kalmamıştır Türkiye'de. 163'ün DGM kapsamından, çıkarılmasını isteyenler bile şeriata dayalı bir düzeni uygun buldukları için değil, daha çok oy avcılığı kaygusuyla hareket etmektedirler.

MADALYONUN ÖTEKİ YÜZÜ

Ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri başta işçi sınıfı olmak üzere tüm demokrat toplum kesimleri için de *hayati* bir meseledir. Egemen güçler, aralarındaki tali çelişkiler ne olursa olsun, işçi sınıfına ve emekçi halka tahakküm etmek için her yola başvururlar. Ve böylece konularda hemen birleşirler. Bu açıdan, bazı hesaplar sonucunda, MC partileri şimdilik DGM'ler üzerinde fazla ısrar etmiyorlarsa, bu vazgeçtikleri anlamına gelmez. İlk «uygun» fırsatta DGM'leri tezgahlamanın yoluna bakacaklardır. Hem de, yükselen halk muhalefeti karşısında hırçınlaştıkları ölçüde daha baskıcı talepler öne sürceklerdir. Üstelik DGM'ler kanunun iptal edilmesine ve toplumdan yükselen onca tepkiye rağmen harıl harıl çalışmakta ve ceza kesmektedir. Bunun en taze örneklerinden biri TSİP Adana il başkanının parti binasında dünya işçi sınıfı hareketinin önderlerinin resimlerini bulundurmaktan 4 küsur yıla mahkum edilmesidir. Yani, burjuvazinin henüz çok sıkışmış bir durumu yoktur. Daha üç aya yakın bir müddeti vardır. Çünkü DGM'ler 11 Ekim'e kadar icrayı faaliyet edecektir! Bu tarihe kadar meclisler olağanüstü toplantıya çağrılabilir gibi, parlamentonun tatilinin Kasım başında sona ermesinden sonra da DGM'lerin her an gündeme getirileceği hesap edilmelidir. Bu açıdan tüm demokrasi yanlıları önümüzdeki dönemde DGM'lere ve daha pek çok kanun ve antidemokratik mevzuata karşı ara vermeden ve yılmadan mücadeleyi sürdürmek zorundadırlar. Ve en önemlisi bu mücadelenin alabildiğine yaygınlaştırılıp kitlelere mal edilmesi, birlik ve dayanışma içinde yürütülmesidir. Son DGM gelişmelerinde madalyonun öteki yüzü de budur.

DGM VE TOPLUMSAL MUHALEFET

Evet, gerçekten DGM konusunda MC'nin son girişimlerine karşı hatırı sayılır bir demokratik tepki yükselmiştir. MC'nin aşırı ısrar etmemesinin altında yatan temel neden de budur. Yoksa oy avcılığı kaygusu ne denli ağır basarsa bassın şayet MC hiçbir tepki göstermemiş olsaydı — nitekim DGM'lerin ilk kanunlaşması sırasında böyle olmuştur — o dikensiz gül bahçesinde 163'e eninde sonunda bir formül bulunurdu. Oysa DGM'lerin meclis gündemine alın-

ması yolundaki girişimlerle birlikte, DGM'lere karşı gerçekten yaygın ve yoğun bir tepki görülmüştür. Meselenin sevindirici yanı, doğrudan DGM'lerin hışmına maruz kalmamış çevrelerinde bu toplumsal tepkiye katılmış olmalarıdır. DGM'lerin doğrudan hışmına uğrayanların büyük ölçüde sosyalistler olduğu düşünülürse bu çok önemli bir gelişmedir. Demokratik güçler faşist tirmanışın sosyalistlerle yetinmeyip eninde sonunda tüm demokratları da hedef alacağını bu nedenle geniş bir dayanışmadan başka bir yol olmadığını kavramaya başlamaktadırlar.

Ve şüphesiz ki DGM'lere karşı yükselen tepkide işçilerin tutumu en önemli nokta olmaktadır. Nitekim DİSK'e bağlı fabrikalardan gelen işçi temsilcilerinin işçi sınıfımızın en ileri unsurları adına koydukları kararlı tavır ve mücadele azm', bağımsızlık ve demokrasi mücadelemizin bütün alanlarında olduğu gibi, DGM'lere karşı yürütülecek mücadelede de işçi sınıfımızın başlıca güvence olduğunu, olacağını açıkça göstermiştir.

Bu sahifelerde, demokrasi mücadelesinin tüm demokrat güçlerin örgütlü birliği ve dayanışmasıyla yürütüldüğü ölçüde başarıya ulaşacağı devamlı vurgulanmıştır. Ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi de bu konuda somut girişimlerde bulunmuş, birlik ve beraberliği sağlayıcı öneriler getirmiştir. Birlik ve dayanışmanın gerektiği, çeşitli çevrelerce kâğıt üzerinde defalarca ileri sürülmesine rağmen, öneminin henüz kavranmaya başladığı görülmektedir. Ancak bu konuda fazla iyimser olmak da mümkün değildir. Şüphesiz bir konu üzerinde hemfikir olmak ve bunu yayın yolu ile açıklamak bildirilerle desteklemek, toplumsal muhalefetin birliği yolunda atılmış ilk adımlar olarak küçümsenmemelidir. Ama anti faşist mücadele ciddi bir iştir. Faşizmin üstesinden bildiri dayanışmaları ile gelineceğini, herhalde hiçbir aklı başında kimse düşünmemektedir. Öte yandan herkes tepkisini gösterirse faşizm siner de denemez. Faşizme karşı mücadele, tek bir merkezden derli toplu, disiplinli, güçleri çarçur etmeden ve rasyonel bir şekilde yönlendirilmelidir. Tek bir merkezin oluşması ise, anti-faşist mücadelede yer alacak tüm demokrasi güçlerinin tamamen kendi özgür iradeleriyle katılacakları birlik ve dayanışma sürecinin olumlu bir şekilde gelişmesi ile mümkündür. Bu konuda *temel kıstas* halkımızı ilk ağızda emperyalizmin boyunduruğundan ve tekellerin baskı ve sömürsünden kurtulmasıdır. Temel çıkarları bu doğrultuda olan toplum güçleri kendi aralarındaki tali çelişkileri ikinci plana atmalı ve halkla halk düşmanları arasındaki bu temel çelişkinin çözümü için el ele vermelidirler. Tali çelişkiler, birlikte mücadele süreci içinde karşılıklı tavizlerle, (bu noktada işçi sınıfı siyasetinin bağımsızlığından ve ideolojik hayatından taviz vermesi söz konusu değildir) çözüme ulaştırılabilir. Bu çelişkileri veya çeşitli subjektif tutumları ön plana çıkartarak halkın kurtuluşunun gereklerinden kaytarmak, güçleri birleştirmede olumsuz tavır almak, ayrılıkçılık veya tek başınalık gütmek, eninde sonunda anti-faşist mücadeleye zarar verir. Ve mücadeleye zarar verirken de bu türden tutum içinde olan kimseler veya örgütler de faşizmden nasiplerini almaktan kurtulamazlar.

Önümüzde güç görevler vardır. Mesele sadece DGM'ler ile bitmemektedir. 141-142 hâlâ daha işlemekte pek çok demokratın başını derde sokmakta, halkımızın örgütlenmesine karşı etkin bir silah olarak kullanılmaktadır. Buna benzer düzinelerle mesele işçi sınıfının ve emekçi halkın gündeminde acil olarak çözüm beklemektedir ve bütün bu meselelerin çözümü de demokrasiden yana tüm toplum güçlerinin birliğini ve örgütlü dayanışmasını gerektirmektedir.

Ülkemizde Gericiliğin Baştemsalcisi Demirel Faşist Tırmanışı Meşrulaştırmak İstiyor!..

Adalet Partisi Genel Başkanı S. Demirel dilinin altında sakladığı baklaları bir bir çıkararak devam ediyor. Bu arada pervasızlığı da yöntem hâline getiriyor. Öyle ki geçen hafta içindeki son beyanları en «tecrübeli» burjuva siyasetçilerini dahi çileden çıkarmaya yeterlidir. Lâkin Türkiye'de sözümona burjuva siyaseti izlediğini iddia eden bir kesimin baş temsilcisinin bu davranışı, Türkiye'de burjuva siyasetinin gelişen objektif ve subjektif koşullar karşısında ne gibi açmazlar içinde olduğunu ve ne gibi emeller beslediğini de gösteriyor.

Süleyman Demirel durmadan (yeni değil, taa 1969'dan beri) Türkiye'de Cumhuriyetin «komünist tehlike» ile karşı karşıya olduğunu iddia edegelmiştir. Bugün de öyle yapıyor. Fakat Cumhuriyet kavramını çarpıtıp yozlaştırarak, ona akıl almaz indî ve keyfi anlamlar vererek yapıyor bunu. Çünkü başka çaresi yok.

Son beyanlarından birinde AP Genel Başkanı açık açık, «Ne yani, rejimi halk mı seçecek?» sorusunu sorduktan sonra, Anayasanın Birinci Maddesinin, yani devlet biçiminin cumhuriyet oluşunun, değiştirilemez olduğunu hatırlatıyor. Ama devletin cumhuriyet biçiminden vazgeçilemezliği özel mülkiyetin (hem de kendi kafasındaki kapsamı ve biçimlenişinde) kutsallığıyla özdeş göstererek, hem o birinci maddeyi, hem de «Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir» ana ilkesini tüm içeriğinden soyutluyor.

Devletin cumhuriyet biçiminin değiştirilemezliğinin somut içeriği ve anlamı açıktır: padişahlığın geri getirilmesini engellemek. Bu elbette gerici feodal ideolojiye ve onun alt yapısına karşı bir tepki olarak doğru bir ilkedir ve hâkimiyetin kayıtsız şartsız millette olmasının bir gereğidir. Tarihin seyrine de uygundur. Cumhuriyetin kuruluşundan buca yıl sonra, cumhuriyet kavramı ve gerçekliği, kim ne derse desin, halkın ezici çoğunluğunun bilincinde kökleşmişken, «Halk öyle istiyor» safatasıyla padişahlığı geri getirme teşebbüslerine elbette göz yumulamaz. Türkiye'nin bugün varmış olduğu ekonomik, sosyal ve siyasî gelişme aşamasında Türkiye halkının böyle bir «demokratik» sorunu yoktur.

SÖMÜRÜ VE TAHAKKÜM DÜZENİ DEMİREL'E GÖRE «EBEDİ» DİR

Fakat AP Genel Başkanının söylemek istediği bu değil. O Cumhuriyetin «değişmezliği»yle, üretim araçları üzerinde bir avuç azınlığın tekelci mülkiyet hakkının değişmezliğini kastediyor. Yani halkın ezici çoğunluğu üzerinde bir avuç azınlığın gerici kapitalist ve pre-kapitalist karması tahakkümünün değişmezliğini kastediyor.

Sık sık değindiği «nitelikleri Anayasada belirtilen cumhuriyet», ona göre, üretim araçları mülkiyet üzerinde tekelci denetimin cumhuriyetidir. Oysa Cumhuriyetin 1961 Anayasasında belirtilen «nitelikleri» 1924'den bu yana sürekli değişmiştir ve hâlen de, salt anayasasının getirdiği yeniliklerle değil, türlü sosyal ve siyasî konularda zaman zaman çıkarılan kanunlarla da sürekli değişmektedir. Bu değişmeyi sağlayan ve zorlayan, toplumun geçirdiği değişim ve sosyal yapıdaki gelişmedir. Bu gelişmenin ana mantığı, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de, üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin bir avuç azınlığın elinden bütün topluma aktarılması doğrultusundadır. Bu da, yine, tarihin genel seyrine uygun bir doğrultudur.

Demek ki «rejimi halk mı seçecek, Anayasa buna imkân tanımıyor!» demek doğrudan doğruya cumhuriyetin ana ilkesine ve mantığına, özüne ters düşmektedir. O ilkeyi hiçe saymaktır. Çünkü burda kastedilen rejim (S. Demirel'in de sorunu çarpıtarak kastettiği rejim) aslında devletin cumhuriyet biçimi

değil, kapitalist rejimdir. Süleyman Demirel'in «hür teşebbüs» dediği tekelci ekonomik ve sosyal tahakküm rejimidir. Bunun halk istese de değiştirilemeyeceğini söylemek ve Anayasa'nın birinci maddesi delâletiyle Anayasasının dibacesine (önsözüne) atıf yapmak, halkın iradesine, «millî irade» ye ipotek koyup silâhlî müdahale tehdidiyle göz dağı vermekten başka birşey değildir.

Üstelik AP Genel Başkanı, Allende hakkında söyledikleriyle, ne demek istediğini açık ve seçik, üzerine basa basa belirtmekten de çekinmemiştir. Böylece faşist mantık, olanca açıklığıyla ve doruk noktasında, AP Genel Başkanının ağzından, ifadesini bulmuştur.

DEMİREL KATİL PINOCHET'İNİN DE YANINDA!

Halkın demokratik oylarıyla başa geçen Şili Cumhurbaşkanı Allende'nin iktidardan götürülüş biçimini, Allende'nin iktidardan düşürülmesini fillen destekleyen ve bundan rahat bir nefes alan emperyalist ve burjuva mihraklar dahi bugüne kadar «hoş görme»ye cüret edememişlerdi. Süleyman Demirel ise tam bir pervasızlıkla bu gaspı desteklemekte, onu doğal, hattâ cumhuriyetin bir gereği saymakta, böylece Şili askeri faşist darbesinden iki ay sonra kanlı Pinoşe'nin faşist Brezilya'da bir basın konferansında ortaya koyduğu zihniyeti paylaştığını göstermektedir. Pinoşe orda Şili ordusunun, Allende yönetimini kanlı darbeyle devirerek ve yerine tam anlamında bir faşist sağını geçirerek Şili'de «özgürlüğü kurtardığı» nı söylemişti!

Kaldı ki bu olgu, yani cumhuriyetin burjuva demokratik normlarına dahi duyulan saygısızlık ve o normların dışına taşan faşizm eğilimi, sosyal değil ama siyasî anlamında, kategorik olarak, «padişahlığın» geri getirilmesinden pek farklı bir şey değildir. Değildir, çünkü böylece siyasî kararlara halkın hakim etken olarak katılması, kendi kaderini kendisi tayin etme yönünde serbest iradesini hâkim kılması engellenmektedir. Rejimin seçimi, halkın elinden alınıp rejimî seçme yetkisini her nasılsa kendinde gören bir gasp iradenin eline verilmektedir. Burjuva cumhuriyet muhakkak ki burjuvazinin işçi sınıfı ve diğer emekçi sınıf ve zümreler üzerindeki sınıf hâkimiyetinin bir biçimi ve burjuva diktatörlüğüdür. Ne var ki son günlerdeki beyanlarından da artık iyice açığa çıktığı gibi S. Demirel'in kafasındaki «Cumhuriyet» bu burjuva cumhuriyeti bile değil, doğrudan doğruya faşist dikta yönetimidir. Zaten burjuva diktatörlüğünden (belli hukukî normları içeren bir hâkimiyet biçiminden) hiç bir norm tanımayan mutlak zorbalığa, faşist diktaya niteliksel geçiş süreci, bundan başka birşey değildir.

DEMİREL, BURJUVA HUKUKUNA DA SAYGISIZ

Burjuva Cumhuriyetin normlarına saygısızlığın bir başka örneği Süleyman Demirel'in Hava Kuvvetleri Kumandanının atanmasıyla ilgili sözlerinde kendini gösteriyor. Sözde AP Genel Başkanı bu sözleriyle sivil yönetimin birincil ağırlığını, önde gelmesini ve hâkimiyetini vurguluyor, ama, gerçekte yaptığı bunun tam tersi. Çünkü cumhuriyet tarihinde sivil yönetimin iradesine rağmen ona çıkartılan kararnamelerle başka mihraklarca kararlaştırılan kumandan atanmalarının yapıldığı çok olmuştur. Ve sözde sorumlu sivil yönetimler bunları sineye çekmişlerdir. Bu sorumluların başında ise S. Demirel gelir. Sivil yönetimin bu gibi hallerde kendi iradesini hâkim kılabilme için dayanabileceği teminatlardan, hukukî teminatlardan biri de yargı gücüdür. Şimdi S. Demirel kumandan atama konusunda yargı denetimini hiçe saymakla, sivil yönetimin birincilliği ilkesini, bindiği dalı kesmek-

tedir. Sözde, parlamentodan güven oyu almış hükümetin yetkisini savunur görünürken, aslında, o hükümetin birtakım emri vakillerle karşı karşıya bırakılmasına kapı açmaktadır. Ve böylece, burda da, burjuva cumhuriyetin ana işleyiş normlarından birini pervasızca çiğneyip, faşist «gücü gücü yetene» ilkesini, orman kanununu cumhuriyet yönetiminin baş ilkesi yapmaktadır.

DEMİREL'İN PERVASIZLIĞI NEREDEN KAYNAKLANIYOR?

Bütün bunlar Türkiye'de burjuvazinin içinde bulunduğu yapısal aczın ve bu aczın doğurduğu açmazlardan kurtulma yolunu faşizmde görmeye zorlanışının açık ifadesidir. Bu acz cumhuriyetin ilk yıllarında Kemalist - Bonapartist diktatörlük, 46-50'den sonra parlamenter diktatörlük biçiminde tezahür etmişti. Bugünse, kitlelerin yükselen sosyal muhalefeti ve özellikle işçi sınıfının bu harekette başı çekmesi karşısında burjuvazinin açık faşist eğilimlerinin büsbütün su yüzüne çıkmasında kendini göstermektedir. Süleyman Demirel'i bugün böyle konuşturan ve kendisinin her ne bahasına olursa olsun koltuğunu koruma hırsı, ne de faşistlerin iktidar üzerindeki baskısıdır. Bu, doğrudan doğruya, Türkiye burjuvazisinin emperyalizmle ortak gerici çıkarlarının Türkiye emekçi kitlelerinin çıkarlarıyla bağdaşmazlığı ve bu bağdaşmazlığın bugün artık burjuvaziyi kesin «karar anı»na yaklaştıran keskin çelişkilerde düğümlenmesidir.

Şüphesiz burjuvazi içinde faşizme karşı çıkan, daha demokratik bir alternatif arayışı yok değil. Sosyal demokrasinin bir zamandır gündemde ve burjuvazi içinde de ciddi olarak tartışma konusu olması bundandır. Ne var ki sosyal demokrasinin bir zamanlar onca göklere çıkarılan «Ecevit faktörü» ne rağmen burjuvaziye bir türlü kolay kolay kabul ettirilememesi de, Demirel zihniyetinin hükümet katından bunca zamandır bir türlü sökülememesi de, faşizm sorununun esasında burjuvazi içinde bir sorun olmadığını gösteriyor. Burjuvazinin faşizm alternatifi gibi sosyal demokrasi alternatifi de esasında burjuvaziyle emekçi kitleler ve onların öncüsü işçi sınıfımız arasındaki mücadelenin bir fonksiyonudur. Yükselen sosyal muhalefet ve işçi sınıfının ekonomik alanda olsun, siyasî alanda olsun ileri atılımı, burjuvazi içinde çelişkileri şiddetlendirmektedir. Burjuvazi içinde çelişkilerin şiddetlenmesi işçi sınıfını hedef alan faşist alternatife karşı burjuvazi içinde de bir direniş doğurmaktadır. Çünkü faşizm, niteliği gereği işçi sınıfına karşı burjuvazinin tümünün çıkarlarını kollamaz. Faşizmin ortaya çıkış, iktidara tırmanış ve iktidarı ele geçiriş sürecinin maddî temeli buna engeldir.

SONUÇ

Bu olgu, çoğu küçük burjuva «sosyalist»inin sandığı gibi faşizme karşı mücadelenin «ile-rici» kânadı tarafından kazanılabileceğine değil, tam tersine işaret ediyor. Faşizme karşı mücadelede kalıcı başarıyı kazanacak ve hâlen de bu mücadelede öncü olan yegâne güç işçi sınıfıdır. Çünkü faşizme karşı mücadele, işçi sınıfının kendi kurtuluşu ve kendisiyle birlikte bütün toplumun kurtuluşu uğrunda tüm demokratik, ilerici ve yurtsever güçleri yanına alarak verdiği mücadelenin bir parçasıdır. İşçi sınıfı, yükselen devrimci bir sınıf olarak, herdaim, kendine bir karşı-devrim yaratıp onu altederek ileri atılımını sürdürür.

Süleyman Demirel'in Devlet Güvenlik Mahkemelerinden sendikal faaliyete, en temel demokratik hak ve özgürlüklerden «sol tedhiş»e karşı «devleti koruyan» komandalara kadar her konuda işçi sınıfını ve onun siyasî hareketini hedef alması başka nedendir?

DÜNYA DEVRİMCİ HAREKETİNDEN HABERLER

HAVANA KONFERANSI LATİN AMERİKA

KURTULUŞ HAREKETİNE IŞIK TUTUYOR

Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin Berlin Konferansı ve bir yıl önce yapılan Latin Amerika ve Karayipler Komünist Partilerinin Havana Konferansı dünya Komünist Hareketinin son yıllardaki en önemli iki uluslararası toplantısı oldu.

Berlin konferansının yankılarının devam ettiği şu günlerde geçen yılki Havana Konferansının tarihsel önemini anmak güncel bir bütünlük taşıyor.

Havana Konferansı hakkında Pravda'da çıkmış bir yorum yazısını «Socialism: Theory and Practice» dergisinin 1975-10 sayısından çevirerek yayınlıyoruz.»

HAVANA KONFERANSI

Halk yığınlarının yoğun anti-emperyalist mücadelesine, sınıflar arasında keskin çatışmalara sahne oluyor bugün Latin Amerika. Bunlar yabancı sermaye ve onunla bağlantılı yerli oligarşinin uzun süreli egemenliğinin kaçınılmaz sonuçları. Bazı ülkelerde gerici anti-demokratik rejimlerin dinmeyen baskısı altında sürmekte olan bu mücadelede işçi sınıfının ve tüm emekçi halkın gerçek sözcüleri Latin Amerika komünistleridir. Birçok komünist, mücadelede düştü; kalanların çoğu zindanlarda yatmakta ve işkence görmekte. Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi bayrağını yükselten Latin Amerika Komünistlerinin kitleler üzerindeki etkisi bütün yoğun baskı ve ağır kayıplara rağmen günbegün artıyor.

Son günlerde Havana'da bir Latin Amerika ve Karayipler bölgesi Komünist Partileri Toplantısı yapıldı. Dünyanın bu kesimindeki komünist hareketin tarihinin gördüğü en geniş temsiliyet gücündeki bu toplantıda bütün Latin Amerika Komünist Partileri yer aldı ve ayrıca Kanada ve Amerika Birleşik Devletleri Komünist Partileri gözlemci olarak katıldılar.

Bu partilerin son toplantılarının üzerinden on yılı aşkın bir zaman geçmişti. Bu yıllar içinde Latin Amerika halklarının sosyal, iktisadi ve siyasi yaşantılarında ve de ayrıca bu halkların kurtuluş hareketinde önemli değişiklikler vuku buldu. Dünyanın durumu da büyük çaplı değişimlere uğradı. Tüm bu gelişimlerin Marksizm-Leninizm konumunda tahlili, Latin Amerika'daki kurtuluş mücadelesinin strateji ve taktiklerinin ilkelere Havana'da geliştirilmesinde esas rolü oluşturuyordu. Toplantı çalışmalarının sonuçları oy birliğiyle çıkarıldı «Emperyalizme karşı, Ulusal Bağımsızlık, Demokrasi, alkın Refahı,

Barış ve Sosyalizm için Mücadele eden Latin Amerika» başlıklı bir deklarasyonda tespit edilmekte. Daha önce hiç bir zaman Latin Amerika komünistleri böylesine geniş ve ayrıntılı, ortaklaşa hazırlanmış ve kıta halklarının kurtuluş mücadelesinin yeni karmaşık şartlarda gelişimini genel çizgileriyle veren bir programa sahip olmamışlardı.

Belgede, Latin Amerika halklarının ulusal kurtuluş ve sosyal ilerleme mücadelesinin yeni bir aşamaya girdiği belirtiliyor.

Deklarasyon, Latin Amerika'da şimdi sürmekte olan değişimlerin insanlığın kapitalizmden sosyalizme devrimci geçişi çağındaki sosyal ilerleme özelliğinin bir bileşeni olduğunu işaret ediyor. Bu değişimler, barış ve sosyalizm güçlerinin emperyalizm ve gericiliğin zararına olarak sürekli güçlendikleri bir uluslararası atmosferde vuku bulmakta.

Küba devrimi ve Batı Yarıküresinde ilk sosyalist devletin kuruluşu bu değişimlerin en canlı bir örneğidir. Havana'daki toplantıda, kıta komünistleri, sosyalizmin Latin Amerika ülkelerinde uygulanabilirliğini gös- termiş olan Küba devrimini övgüyle değerlendirdiler.

Özgül tarihsel koşullarda gelişen, kendine özgü özelliklere haiz Küba devrimi, devrimci süreci yöneten genel yasalar çerçevesinde sosyalizme geçiş biçimlerinin çeşitliliğine her ülkenin yeni bir şeyler, o ülkeye has bir kaç şey eklediğine dair Lenn'in tezi- ni doğrulamakta. Havana deklarasyonu, Fidel Castro'nun başkanlığında Küba devrimci güçlerinin Marksizm-Leninizm bayrağı altında birleşmeleri olgusunun taşıdığı büyük tarihsel önemine işaret etmekte.

Uluslararası durumda, dünya sosyalizminin ve dünya çapında anti-emperyalist mücadelenin başarılarının doğruluğu, olumlu kaymalar ve devrimci birlik sayesinde ki yeni bir sisteme geçmek, tarihsel olarak, Küba'nın çok kısa bir zamanını aldı. İktisadi ve toplumsal kalkınma alanında Küba'nın başarıları ve sahip olduğu gerçekten demokratik sistem bugün Latin Amerika halklarının çoğundaki sefalet, geri kalmışlık ve ezilmişlik yanında keskin bir tezat oluşturuyor.

Komünist Parti öncülüğünde; devrimin daha ileri gelişiminin gerçekleştirilmesi, buhran yüzü görmeyen ekonomilerinin yeniden örgütlenmesi ve güvenle lerletilmesi, sosyalist ülkeler ve emperyalizm güçlerine karşı olan tüm devletlerle kardeşlik bağ-

larının sıkı sıkıya tesisi gibi işleri başaran Küba halkı, bugün devrimci birliğe, kitlelerin ulusal ve enternasyonal bilinçlerinin gelişmesine, ve kültürel ve ahlâki standartlardaki yükselmeye parlak bir örnek teşkil ediyor. Kitadaki emperyalizmin egemenliğine karşı mücadeleyi yaygınlaştırıp derinleştirerek bu mücadelede keskin bir dönemece simgeleyen Küba Devrimi uluslararası hayatta da büyük bir etkiye haiz.

Belge, «sosyalizmin Latin Amerika'nın gerçek kalkınmasını güvence altına alabilecek tek sistem olduğu» na değin Komünistlerin derin kanaatini belirtmekte. Aynı zamanda onlar biliyorlar ki, yeni bir sistemin tesisi sorununun çok yakın bir hedef olarak ortaya çıkması ancak yoğun savaşlar ve köklü dönüşümlerden sonra sosyalizm çabasıdakilerin tümü tarafından verilecek inatçı ve tutarlı bir ideolojik mücadeleden sonra mümkün olacaktır. Bununla bağlantılı olarak; anti-emperyalist güçlerin daha da sıkı bir birliğine, her ülkedeki mevcut durum ve özgül görünümle uyumlu olarak mücadelenin çeşitli biçim ve yöntemlerinin maharetli bir şekilde birleştirilmesine duyulan ihtiyaç aşikâr.

Ant-emperyalist mücadelenin son yıllarda genişlemiş olduğu olgusu oligarşi ve emperyalizmin daha önceleri kendi çıkarları için kullandıkları toplumsal tabakaların geçtikleri ideolojik, siyasi ve sosyal değişimlerle kanıtlanmaktadır. Örneğin, bazı Latin Amerika ülkelerinde, silahlı kuvvetler, buna ilaveten farklı dinsel siyasi gruplar, ilerici konumlarda yer almak talar ve belli devrimci eğilimlerin içindeler.

Toplantı; Peru, Panama ve Ekvador hükümetlerince yürütülen ilerici dönüşümleri ve diğer Latin Amerika ülkelerinde anti-emperyalist yönelimlerin gelişmesini de kayda geçirdi.

Toplantıya katılanlar tarafından, Latin Amerika'ya tam bağımsızlık getirecek tek yolun köylüler, diğer emekçi halk ve orta tabakalar ile yakın ittifak içinde işçi sınıfınının başını çektiği anti-emperyalist mücadeleden geçtiği işaret edildi. Bu anti-emperyalist ve anti-oligarşik mücadelede bazı burjuva çevreleri de yer alabilir. Bu yer alma meselesinde belirleyici olan şey, bu çevrelerin, emperyalizme karşı iktisadi bağımsızlık ve ulusal canlanış için, sosyal ilerleme için verilmekte olan mücadele karşısında takındıkları tavrıdır.

Dış emperyalist baskı ortadan kaldırılmaksızın hiç bir sosyo-ekonomik değişim, ve daha kesindir ki, sosyalizmin inşasına geçiş mümkün değildir. Belge, emperyalizmle ittifak içinde olanları iktidardan edemezlerse, Latin Amerika halklarının herhangi bir gerçek ilerleme gösteremeyeceğini belirtir. Komünistler, emperyalist tekellerin iktisadi diktasını sınırlamaya yönelik çabalarda bulunan Latin Amerika hükümetlerine yardıma ve bu hükümetlere desteklemeye, sözkonusu ülkelerde büyük çaplı değişimler ve demokratik haklar için sürdürdükleri mücadeleyi zayıflatmaksızın, hazırdılar. Komünistler, emperyalist tekellerin iktisadi diktasını sınırlamaya yönelik çabalarda bulunan Latin Amerika hükümetlerine yardıma ve bu hükümetlere desteklemeye, sözkonusu ülkelerde büyük çaplı değişimler ve demokratik haklar için sürdürdükleri mücadeleyi zayıflatmaksızın, hazırdılar. Komünistler, gerçekten anti-emperyalist olan bir siyasetin, halk yığınlarının mümkün olan en geniş katılımı ile, içteki sosyo-ekonomik dönüşümlerle birleştirilmesi gereğine inanırlar.

Şili devriminin geçirdiği deneyim üzerinde duran toplantıya katılanlar Salvador Allende hükümetince yürütülen dönüşümlerin derin, ulusal, halkçı ve devrimci karakterini vurguladılar. Deklarasyon şöyle diyor: «Gerici duralamaya rağmen, bu başarılar Şili halkı için paha biçilmez bir mirastırlar. Şimdilik, elde edilen kazanımların faşist cunta tarafından iptal edilmiş olmalarına rağmen bunlar işçi sınıfı ve halkın en geniş kesimlerinin mücadele bayrağı olmaya devam edecektir.»

Komünistler, haklı olarak, Latin Amerika ülkelerinde ulusal mücadele içinde yer alanların bu mücadele içindeki diğer siyasi çizgi ve görüşlere siyasi konulardaki ayrılıklar ve ayrı nihai amaçlara bakmaksızın saygı göstermelerini umduklarını belirtiyorlar deklarasyonda. Komünist olmamak başka şey, anti-komünist olmak başka şeydir. Anti-komünizm karşı-devrimci ideolojinin temelidir. «Bilinçli olarak anti-komünizm saflarına geçenlere karşı bağışlamaksızın savaşılacağını» belirttiler kardeş Latin Amerikan partilerinin temsilcileri.

Marksist - Leninist devrimci ko-

HAVANA KONFERANSI

numlarda gerçek ulusal çıkarların savunuculuğunu yapan Latin Amerika Komünistleri şimdiki ÇHC liderlerinin politikasının sosyalizm, ulusal kurtuluş ve uluslararası barış davasının zararına olduğunu belirtmeden geçmezlerdi. Bu politikayı kararlılıkla kınadılar.

Toplantının özelliği Latin Amerika'nın sorunlarının geniş bir şekilde tartışılması idi. Bunlar, dünyadaki gelişmenin genel meseleleri çerçevesinde; dünya komünist, işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketinin görevleriyle yakın bağlantı içinde gözden geçirildi.

Deklerasyonda, ilk sosyalist ülke SSCB'nin esas rolü oynadığı sosyalist ülkeler topluluğunun her geçen gün güçlendiği ve uluslararası yumuşamanın kazanılması ve dönülmez kılınmasında belirleyici bir etken olduğu vurgulandı.

Sosyalizm güçlerinin kudretindeki artmanın Latin Amerika halklarının tam kurtuluş için zor mücadelelerinde sağlam bir güvence sağladığını kaydetti toplantıya katılanlar. Küba bunun açık bir örneğidir. Emperyalizmin Küba devrimini boğmak için yıllarca usanmadan uğraşmasına rağmen Küba'nın Latin Amerika'da dönülmez bir sosyal gerçeklik haline gelmesinde bu ülkenin başta Sovyetler Birliği olmak üzere diğer sosyalist topluluk ülkeleriyle dayanışma ilişkileri içinde olması önemli bir etken olmuştur.

Enternasyonal Komünist hareketin mevzilerinin daha da kuvvetlenmesini isteyen Latin Amerika ve Karibler bölgesinin kardeş partileri bir Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Toplantısı yapılmasından yana olduklarını belirttiler.

Marksist-Leninist ilkelilik ve ahlaklık, kendini halkın çıkarlarına adanmışlık milyonlarca emekçiyi ve tüm ilerici Komünistlere çekiyor. Bu yüzden, Deklerasyonun sonundaki şu çağrı Latin Amerika'da derin bir yankı bulmakta: «Ülkelerimizin eksiksiz ulusal kurtuluşu ve tam bağımsızlığı için, demokrasi ve halkların refahı için, dünya barışı ve sosyalizm için ileri!»

Sovyet Komünistleri, tüm Sovyet halkı Latin Amerika halkları ve komünist partilerinin ulusal ve sosyal kurtuluş için sürdürdükleri cesur mücadele ile dayanışma içinde olduklarını belirtiyor; Şili'deki faşist terörün son bulmasını, Luis Corvalan ve gericiğin zindanlarında çürüttüğü diğer özgürlük savaşçıların serbest bırakılmasını talep ediyorlar.

SBKP ve Sovyet halkı Latin Amerika'nın geleceğinin insanlığın gelişmesinden ayrı olmadığından emindirlir. Bu gelişimin gösterdiği ise özgürlük, bağımsızlık ve sosyal ilerlemedir.

ŞİLİ KOMÜNİSTLERİNİN SESİ

Vladislav Chirkov
(NEW TIMES'dan)

«Dawson'da sabah altıda kalkıp öldürücü işler yapmaya zorlanırdık. Ormanda ağaç keser, çevreye tel örgüler çeker, kamptaki çakılları toplayıp sokaklara dizedik. Farelerin cirit attığı kanalizasyon borularındaki pislikleri temizlerdik. Burdan çıkan su, birkaç saat kaynatıldıktan sonra, içtiğimiz çorba için kullanılırdı. Başka bir temiz su kaynağımız yoktu.

Çalışırken yaralanan bazı mahkûmların yaraları birkaç gün içinde çürümeye yüz tutardı, çünkü bizlere ilaç verilmezdi. Günlük yemeğimiz kahvaltıda bir parça kuru ekmele biraz çay veya kahve, öğlen ve akşam yemeklerinde de içinde birkaç nohutun yüzdüğü bir sıcak su tasından ibaretti.»

Bu alıntı, faşist darbeden hemen sonra Dawson adasındaki çalışma kampına gönderilen Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis Corvalan'ın, kamp yaşamını anlattığı bir yazıdan alınmıştır. Şili Komünistlerinin lideri, ülkesinin korkusuz yurtseveri ve uluslar arası komünist ve işçi sınıfı hareketlerinin önde gelen ismi olan Corvalan dünya üzerinde o denli büyük bir saygınlığa sahip ki, Pinoched cuntası O'nu ortadan kaldırmadığı gibi kamu oyunun şiddetli bas kısına karşı koyamayıp yabancı gazeteci ve avukatların O'nu arada bir görmesine de izin vermek zorunda kaldı. İlk kez Meksika'da yayınlanan «Excelsior» da basılan yukarıdaki alıntı da bu şekilde Şili dışına çıkarılabilmektedir. Şimdi de aynı yazı Corvalan'ın çeşitli röportajları ve söylevleriyle illegal Şili Komünist Partisinin bildiri ve broşürlerini içeren bir kitapta yer almış ve bu kitap Arjantin'de «Şili'den, Komünistlerin Sesi» başlığı altında yayınlanmıştır.

Bu yıl altmış yaşını dolduracak olan Luis Corvalan Dawson Adasından sonra Ritoque Çalışma Kampına, oradan da Tres Alamos'a gönderildi. Gardiyanların aşalayıcı hareketlerinin amacı O'nu bedensel ve ruhsal yönden çökertmekti. Ağır çalışma koşulları, beslenme yetersizliği ve ilaç yokluğu Corvalan'ın sağlığını bozdu. Ancak o hiçbir zaman yıldıramaz. Bu gerçek de Cunta'nın duvarları arasından bize ulaşan sözlerinden açıkça belli. Bu kısa mesajlardan ortaya şaşırtıcı ölçüde alçak gönüllü, kişisellikten tamamen uzak, kendini halkına adanmış bir savaşçı çıkıyor.

«Kendim için korkmuyorum» diyordu söyleşilerden birinde. «Hayatı seviyorum, fakat ortak amacımız için öleceksem ölümden korkmam.»

Şili, faşizmin korkunç karanlığı içinde, ama Corvalan'ın sözleri «bu karanlık tünelden geçeceklerini, özgürlüğe kavuşacaklarını ve işçi sınıfının tarihte kendisine ait olan yerini ergeç alacağını» bilen bir komünistin tükenmeyen iyimserliğini yansıtır.

Bu yüce amaç uğrunda Corvalan mücadelesini hapis duvarları arasında bile sürdürüyor, ve Cunta'yı teş-

hir etmek için her olanağı kullanıyor. Silahı da gerçek. «Şili tarihi bu güne kadar acımasız ve halka bu kadar acı veren bir diktatörlük dönemi yaşamadı,» diyor Corvalan.

1974 yılında Latin Amerikalı bir grup avukatın Ritoque çalışma kampını ziyaret etmesine izin verildiği zaman, Luis Corvalan bu olanağı, darbecilerin ortaya attığı, Halk Cephesinin, Silahlı Kuvvetlerin üst kademelelerini yok etmeyi amaçlayan «Z Planı» söylentisini yıkmak için kullandı. Bu söylenti Generaller tarafından darbeden hemen sonra darbeyi haklı göstermek için çıkarılmıştı. Corvalan, tartışılmaz gerçekleri gözler önüne serip böyle bir planın varlığının söz konusu olmadığını, olamayacağını ve bu söylentilerin ortaya atılmasından çok önce darbeci askeri kuvvetlerin yönetime el koymayı planladıklarını bir bir anlattı ve böylece de Halk Cephesinin itibarını korudu. Bu arada General Pinoched'in «Ercilla» dergisinde çıkmış olan şu sözlerini de hatırlattı: «Bir grup yüksek rütbeli subayın, Şili'nin problemlerinin tek çözüm yolunun ordu olduğu konusunda görüş birliğine varmaları 1972 yılının Mayıs ayına kadar uzandı.»

Kendi anayurdunun geleceği hakkındaki endişelerinin yanı sıra, ailesinin başına nelerin gelebileceği korkusu da Luis Corvalan'ı kahrediyor. Çünkü ailesine hiçbir geçim olanağı tanınmamıştı. Bu yüzde de Corvalan onlara yardım eden yoldaşlarına minnet duyuyor. Kızı Viviana üniversiteden çıkarılmış, oğlu Luis Alberto da bir çalışma kampına gönderilmişti. Gerçi sonunda serbest bırakılmıştı ama işkence ve sefalet etkilerini göstermiş, Luis Alberto kalp yetersizliğinden ölmüştü.

Kitapta ailesine yazılmış fazla mektup yok. Ancak birkaç tanesinden bile Corvalan'ın ailesine son derece düşkün, şefkatli bir baba olduğu kolaylıkla anlaşılıyor. Oğlu Bulgaristan'a vardikten sonra ona yazdığı bir mektupta, elindeki tüm olanakları kullanıp, ne pahasına olursa olsun tahsilini bitirmesini öğütüyor. Oğlunun fazla yaşayamayacağını bilemezdi.

Çocuklarına her zaman adalet ve haklılık uğrunda yiğitçe savaşmalarını öğütüyor. «Durum kötü, zor ve acı verici,» diye yazıyordu kızı Viviana'ya. «Ama onların bizi koparmalarına hiç bir zaman izin vermemeliyiz. Ergeç olan o mutlu kavuşma gününe doğru yürümemiz için kendimize yeterince kuvvet ve onur saklamamız gerekiyor. O mutlu günde bugünkü zorlukları yenmiş olduğumuzun bilincinde olmalıyız.»

Sansür onun daha fazla konuşmasını engelliyor. Fakat bu kadarı bile başkalarına yeni bir güç ve güven uyandırmaya yetiyor. Şili halkının seçkin liderinin dimdik ayakta durması ve mücadeleyi sürdürmesi, salt bu gerçek bile, kitabın ikinci bölümünde faşist diktatörlüğe karşı verdikleri kahramanca savaşları anlatılan binlerce komünist yoldaşına bir güven ve azim kaynağı oluyor.

Komünistlerin bir kısmı öldürülmüş, bir kısmı korkunç işkencelere maruz bırakılmış, bazıları da tutuklanmıştı. Ama darbenin anılığına ve büyük kayıplarına rağmen komünist parti varlığını korumuş, güçlerini tekrar bir araya toplayabilmiş ve «Anti-faşist Birlik» adıyla illegal bir gazete çıkarabilmiştir.

«Baskı ve cinayetleri durdurmak için kitleleri harekete geçirin!» diyordu Parti, darbeden hemen sonra, «Halkın üzerindeki terör saltanatına son verin ve yeni devrimci ufuklara doğru yolu açın. Bugünkü düzende en önemli sorun halkın en geniş birliğini sağlamaktır. Yaşama hakkını savunacak bir birlik, işçi sınıfının kazandıklarını koruyacak bir birlik, insan hak ve özgürlükleri için savaşacak bir birlik.»

Komünist Parti darbenin hemen ardında Pinochet rejiminin kesin tanımını yapmış, onun «kökenini» açıklamıştı: «Ülkede faşist bir diktatörlük rejimi kurulmuş; ve dolayısıyla bir cinayet ve baskı dönemi başlamıştır. Darbenin esas planı, yürütülüş biçimi ve diktatörlük tarafından kullanılan korkunç yöntemlerin tümü dış kaynaklıdır. Hepsi de CIA'nın bürolarında, İTT ve Kennecot şirketleriyle direkt işbirliği halinde planlanmıştı.»

Cuntanın cinayetleri herkesin gözleri önünde oluyor. Kitapta yer alan gerçekler faşizmin soysuzluğunun rekor düzeyini ortaya koyuyor. Faşizm uygulamaları kitle tutuklamalarından ve işkencelerden, insan hak ve özgürlüklerinin kısıtlanmasına, üniversite özerkliğinin kaldırılmasına, milli servetin yabancı tekellere satılmasına ve emekçi halkın sosyal haklarının ortadan kalkmasına kadar uzanıyor. «Anti faşist birlik» gazetesinde komünist parti, Cunta'nın ülke ekonomisini düşürdüğü sefil durumu rakamlarla kanıtıyor.

Komünistler diktatörlüğün salt iç yüzünü göstermekle kalmıyorlar, aynı zamanda durumun, demokrasi yolundaki kitlelere ışık tutan Marksist-Leninist bir tahlilini yapıyorlar. Kitleleri daha fazla kanın dökülmesine yol açabilecek ani ve dikkatsiz hareketlerden kaçınmaları yönünde uyarıyorlar. Darbeden üç ay sonra yaptığı açıklamada, Komünist Parti, işçi sınıfının, bütün halkın birliğini sağlayacak bir güç olabilmesi için, «uzlaşmacılıktan ve aşırıçılıktan arınmış ilkeli bir politika» izlemesinin gerekli olduğunu söylemişti.

Komünistler, Şili'yi, faşistlerin sürüklemiş olduğu bugünkü siyasal ve sosyal keşmekeşten ve ekonomik bunalmıdan küçük grupların kurtarmayacağını belirtiyorlar. Şili'yi kurtarmak ancak özgürlük ve demokrasi-den yana olan büyük halk çoğunluğunun ittifakıyla mümkün olabilir. Anti-faşist cephe her fabrikada ve her madende; dağıtım ve hizmet alanlarında, üniversitelerde ve kırsal bölgelerde kurulmalıdır. Şili komünistleri sürekli olarak Halk Cephesini oluşturan partilerin, aralarındaki dayanış-

(Devamı 7. Sayfada)

AVRUPA KOMÜNİSTLERİNİN KONFERANSINA İLİŞKİN SOVYET DEĞERLENDİRMESİ

Geçenlerde Berlin'de yapılan Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansı'nın sonuçları ve foruma katılan 29 kardeş partinin büyük ortak başarısı, Avrupa'da barış, güvenlik, işbirliği ve sosyal ilerleme mücadelesine önemli bir katkı olarak kabul ediliyor.

SBKP M.K. Politbürosu, partinin Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev başkanlığındaki SBKP Delegasyonu'nun raporunu inceledi ve delegasyonun çalışmalarını bütünüyle onayladı. Bu konuda yayınlanan bildiri, konferansa katılan partilerin ortak değerlendirmelerinin ve çıkardıkları sonuçların, işçi sınıfına, Avrupa ülkelerinin geniş emekçi kitlelerine, onların uluslararası yumuşamanın derinleşmesi ve kendi hayati çıkarları için yaptıkları mücadeleyi aktif hale getirebilecek bir yönelim kazandıracığı hususunu önemle belirtiyor. Konferansa, katılan partilerin demokrasi ve sosyalizm davasını, çeşitli ülkelerdeki durumu ve toplum gelişmesinde ortak yasaları dikkate alarak savunma konusundaki ortak iradelerini ortaya koydu. Bu hususun ışığı altında konferans, Avrupa kıtasındaki kardeş partilerin işbirliğinin güçlenmesi, kardeş partilerin enternasyonal dayanışmanın, bu partiler arasında ortaklaşa kabul edilmiş karşılıklı ilişkiler temelinde gelişmesinin bir faktörü oldu.

Sovyet komünistlerinin merkez organı «Pravda» gazetesi, şunları belirtiyor: «Berlin'deki konferans, herşeyden önce kardeş partilerin hak eşitliğine ve birbirlerinden bağımsızlığına tam saygı göstererek ve mücadele ettikleri koşulların farklılığının bilincine vararak dostluk ilişkilerini elden geldiğince güçlendirme, daha yapıcı, daha sıkı ve dayanışma halinde bir işbirliği yapma isteğini yansıttı.»

Konferans çalışmalarının dostane havası, kardeş partilerin işbirliğinin verimli sonucu; Batı'nın antikomünist merkezlerinin her tür yalanı söyleyerek bazı komünist partileri diğerlerine düşürmeye yönelik propaganda rivayetlerinin iflâsının ve sahteliğinin önemli ve inandırıcı bir kanıtıdır. İşte bu nedenle Sovyet kamuoyu, konferansta kabul edilen «antikomünizmin tecrit ve mağlup edilmesinin» gerekliliğine ve komünist partilere, Sovyetler Birliğinden başlayarak sosyalist ülkelere, sosyalizm ve

ilerleme güçlerine karşı kampanyalar açanlarla mücadele etmeye ilişkin belgenin büyük bir önem taşıdığını belirtiyor.

Komünist hareket, emekçilerin hayati çıkarları ve çeşitli koşullarda sosyalizm uğrunda mücadelede gerçekten büyük bir tecrübe edindi. Bu tecrübe genelleşiyor ve kuramsal bir anlam kazanıyor, üstelik her kardeş partinin faaliyetinde ulusal özelliklere bağlı olan tekrarlanmaz kendine özgü vasıflardan başka tüm komünist hareket için söz konusu olan ortak çizgiler de sürekli olarak yer alıyor.

Marxizm - Leninizm'in yaratıcı gelişmesinin her zaman komünistlerin başlıca yükümlülüklerinden biri olduğu düşüncesini belirten «Pravda», Leonid Brejnev'in Berlin Konferansı'nda ifade ettiği önemli bir düşüncesini bir kez daha hatırlatıyor: «Komünist aile içindeki yoldaşlarımızın yaratıcılığına büyük dikkat gösteren bizler, ancak ve ancak pratik tecrübenin şu ya da bu fikrin doğruluğunun ya da tam tersine yanlışlığının kriteri olabileceğinden hareket ediyoruz...»

Konferansın, *barış içinde bir arada var olma* ilkesinin devletler arasındaki ilişkilerde önde gelen bir eğilim olduğu bir ortamda yapılmasının ayrı bir önemi var. Barışın ve Avrupa komünistlerinin yu-

muşama sürecinin sağlamlaştırılmasındaki rolünün güçlendirilmesi konusu, Avrupa kıtasının muharebe alanı olduğu çağlar boyunca aktüel bir konuydu, şimdi ise, aynı kıtada yeni uluslararası ilişkilerin temelleri atılmaktadır. Avrupa'nın yeni alinyasının belirlenmesinde söz hakkı şimdi sosyalist devletlere, kapitalist ülkelerdeki işçi ve demokrasi hareketlerine aittir. Ancak yumuşama aleyhtarlarının faaliyetleri durmuyor. Tarihi Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'ndan sonra da Avrupa'da devletlerarası ilişkiler gündeminde büyük enerji ve azim gerektiren çözümü zor ve önemli sorunlar bulunmaktadır.

Leonid Brejnev'in Berlin'de yaptığı ve uluslararası durumun derin bir analizinin yer aldığı, yenilenen Avrupa'nın barışçı geleceği üzerinde bundan sonra yapılacak mücadelenin sorunlarının açıkça gösterildiği konuşmanın uyandırdığı büyük yankı dikkati çekiyor. Bu konuşmada SBKP'nin, bu amaçla ulaşmak için verilecek mücadeleyi azimle ve aktif biçimde sürdürme, giderek, komünist hareketin, çağın tüm antiemperyalist ve barışsever güçlerinin ortak enternasyonal davasına yeterli katkı yapma kararlılığı da vurgulandı.

Spartak Beglov
APN Politik Gözlemcisi

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ 200 YIL-200 SAVAŞ

4 Temmuz'da Amerika Birleşik Devletlerinin 200. Kuruluş yıldönümü kutlandı. Amerikan halkının, İngiliz-sömürgecilikine karşı verdiği bir kurtuluş savaşıyla bağımsızlığa kavuşması ve bunun 200. ncü yıldönümünü kutlaması şüphesiz iyi birşey. Yeter ki bu ikiyüzyıl içinde başka halkların sömürge olmaktan kurtulmak için „sömürüyü ortadan kaldırmak için verdikleri mücadelelerde ABD en önemli engel olarak karşısına dikilmeseydi. Geçen ikiyüzyıl süresince Avrupa, Asya, Afrika, Kuzey ve Güney Amerika'daki hemen hemen 50 ülkenin halkı kendi tecrübeleri ile, kapitalizmin en üst aşamasına varmış bu ülkenin, ABD'nin bu niteliğini artık çok iyi biliyorlar.

Bir zamanların «Bağımsızlık Deklerasyonu» nun yaratıcılarından Thomas Jefferson'un ülkesinde son iki yüzyıl içinde sadece verimli topraklar, büyük kentler oluşturulmamış, fakat Amerikan emperyalizminin hareket sahası da hemen hemen iki misli büyütülmüştür. Bu ikiyüzyıl içinde ABD 200'den fazla savaş ve sömürgecilik seferi yapmıştır. Bizzat Amerikan tarihçileri bile sadece 19. yüzyılda ABD'nin 120'den fazla istila savaşına katıldığını, 8600'den fazla savaş seferi ve askeri operasyon yaptığını belirtiyor.

Asrın başlangıcı ile İkinci Dünya Savaşı arasındaki dönemde ABD aralarında Meksika, Kolombiya, Haiti, Dominik, Küba, Guatemala, Nikaragua gibi birçok ülkeye elliden fazla silahlı saldırı yönelmiştir. Bu liste İkinci Dünya Savaşından sonra dikkate değer ölçüde genişlemiş ve ABD, 1972 yılı Şubat ayında yayınlanan «Commander's» adlı Savunma Bakanlığı resmi bültenine göre, 17 askeri anlaşmazlığa katılmış ve 19 silahlı çarpışmada da dolaylı olarak yer almıştır.

Bunlar arasında Vietnam'daki savaş kapsamı ve süresi bakımından ABD tarihinin en

kanlı ve pahalıya malolan savaşıdır. ABD sonu hüsrarla biten bu savaşa Çin-Hindistan'daki ulusal kurtuluş hareketlerini bastırma amacıyla girmiş ve bütün bölgeyi bir ateş denizi haline getirmişti. Özellikle Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'nin (şimdi Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti) topraklarını kimyevi silâhlar da kullanarak bir çöl sahasına çevirmişti. Ülkeyi çeşitli silâhların denendiği bir poligon sahasına çeviren ABD, napalm ve fosfor bombalarıyla yüzbinlerce Vietnam'lı'nın hunharca katletmişti. ABD'nin bu ülkedeki hunharlığı 2. Dünya savaşı sonlarında Japonya'da kullandığı atom bombalarının sonuçlarını bile bastırarak ölçülere varmıştı.

Ama bugün Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'nin varlığı bile en güçlü emperyalist devletin halkların kurtuluş mücadelesini engelleyebilecek kadar güçlü olmadığının en somut göstergesini teşkil ediyor. Ancak Emperyalizm zulüm, savaş, kan ve ateşle yaşayabiliyor. Bu yüzden bütün bu savaşlardan emperyalizmin bir ders almasını ve bu politikasını değiştirmesini beklemek safdillik olur. Uluslararası plandaki yumuşamaya rağmen ABD toprakları dışındaki 330 büyük askeri üssün, ikibinden fazla askeri tesisin ve beşyüzbin askerin muhafaza ediliyor olması, Amerikan savaş gemilerinin dünyanın bütün denizlerinde, Amerikan savaş uçaklarının Avrupa, Asya ve diğer ülkelerin semalarında kol geziyor olması, Amerikan savunma (!) bütçesinin Vietnam savaşının sona ermesinden sonra devamlı artması (1973-74 mali yılında 73,7 milyar dolar, 1974-75'de 82,6, 1975-76'da 90,5, 1976'da yaklaşık 113 milyar dolar) bunun kanıtıdır.

Ama halklar özgürlük istiyor, sömürüden kurtulmak istiyor, halklar BARIŞ istiyor. Bunun da emperyalizmin yeryüzünden silinmesiyle tam olarak elde edileceğini biliyor.

Şili Komünistlerinin Sesi

(Baştarafı 6. Sayfada)

mayı kuvvetlendirmeleri gerektiği üzerinde duruyordu ve diktatörlüğe karşı olan Hıristiyan Demokratlarla ve faşizmden zarar görmüş olan diğer gruplarla ittifakı reddetmiyorlar.

Şili'li yurtseverlerin haklı talepleri Sosyalist ülke halklarıyla tüm dünyanın ilerici kamuoyunun desteğini buluyor. «SBKP ile tüm Sovyet halkının mücadelemize gösterdikleri destek ve dayanışma bizim için çok büyük değer taşıyor.» şeklinde konuşuyor Şili komünistleri.

Önceki gün kasap general Pinochet bir kez daha «Marxizmi yok edeceğine» dair söz verdi. Ne ahmaklık! Marxizm hiç bir zaman yokedilemez, çünkü zamanın gerçekleriyle ve toplumun çoğunluğunun çıkarlarıyla uyuşan bir ideolojiyi yok etmek olanaksızdır.» diyordu Luis Corvalan. Bu sözler Corvalan'ın kendisi ve yeraltında faaliyet gösteren yoldaşları tarafından her geçen gün daha fazla savunuluyor. «Şili'den, Komünistlerin Sesi» okuyucuya bu gerçeği bir kez daha hatırlatıyor.

İŞÇİ SINIFININ Sosyal Devrim Misyonu

list üretim ilişkilerini kaldıracak biricik güç proletaryadır. Bizzat kapitalist gelişmenin kendisi bu gücü yaratıp birliğe sevkeder; kapitalizm emeği (iş) sosyalleştirerek aynı zamanda kendi mezar kazıcısını da besleyip büyütür, işçi sınıfının çoğalmasına, büyümesine, bütünleşmesine zemin hazırlar ve onu devrimci atağa tahrik eder, onun kapitalist düzene ve burjuvaziye karşı öfkelerini biler; mülksüzleştirilenleri mülksüzleştirerek, siyasi iktidarı ele geçirecek, üretim araçlarını bir avuç gaspçı ve yağmacının elinden alarak tüm topluma maledecek ve dolayısıyla, üretici güçlerin emekçiler yararına güçlü atılımını garantileyecek olan proletaryayı, tüm bu işlevleri yerine getirecek yığın orduları haline getirir.

TARİHİN HÜKMÜ VE İŞÇİ SINIFININ GÖREVİ:

Marx ve Engels'in bu teorik görüşlerinin önemli belgelerinden birisi de, Marx'ın 1856'da İngiltere'deki *The People's Paper* adlı gazetenin dördüncü kuruluş yıldönümünde yaptığı konuşmadır.

1848 devrimleri ile proletarya üzerine yoğunlaştığı bu konuşmasında, Marx, 19. yüzyılda devrimin sırrı nedir sorusuna özlü bir cevap getirmeye çalışmıştır. Marx 19. yüzyılda çeşitli teknik bulguların devrimci karakterine dikkati çektikten sonra ekonomi ile politika arasındaki bağların önemi üzerine duruyor. Gericiliğin ayırddedici niteliğinin ileri bir ekonomi ile geri bir siyaseti atbaşı yürütmek istemesi olarak gösteriyor. Üretici güçlerle sosyal koşullar arasındaki çelişki üzerinde duruyor. Bu çelişkiyi aktif olarak işçilerin çözeceğini söyleyen Marx'a göre işçiler makinanın ürünüdür, modern sanayinin ilk çocuklarıdır, ve sosyal devrim de modern sanayinin kızıdır. Bir başka deyimle, modern sanayi hem proletaryayı hem sosyal devrimi doğurur, yani proletarya ile sosyal devrim kardeşlerdir. Önce biri doğar, ötekinin doğumu da onu izler... Bir yandan çağdaş bilim ve sanayi, öte yandan çağdaş sefalet ve çürümenin yan yana bulunduğunu, bu ikisi arasındaki antagonizmanın, üretici güçlerle toplumsal koşullar arasındaki bu fenomenin «açık, inkâr edilmez ve ezici bir olgu» olduğunu söyler.

Bu çelişkinin çözümü üzerine eğilen Marx, — yukarıda da belirttiğimiz gibi — bu gücün ancak işçiler olduğunu tekrar vurguluyor, ve özetle şöyle devam ediyor:

«İşçiler bugün devrin, aynı zamanda bizzat makinanın ürünüdür. Burjuvaziye, aristokrasiye ve gericiliğin kötü peygamberlerini heyecana düşüren belirtilerden, biz eski dostumuzu, Robin Hood'umuzu, ansızın yüzeye çıkmak için yer altında çok kişi çalışmasını bilen yaşlı köstebeğimizi, yani devrimi tanıyoruz. İngiliz işçileri çağdaş sanayinin ilk çocuklarıdır. Şüphesiz ki, aynı endüstrinin kızı olan sosyal devrime başvurmakla en mona da kalmayacaklardır; o sosyal devrim ki, o da, bütün dünya sınıflarının kurtuluşu olacak ve sermaye egemenliği ve e-cirliğin köleliği gibi o da uluslararası olacaktır. Son yüzyılın ortasından beri İngiltere işçileri tarafından yürütülen kahramanca savaşı biliyorum; öyle bir savaş ki, burjuva tarihçileri tarafından karanlıkta bırakılıp suskunlukla geçştirildiği için şeref hâlesiyle sarılamamıştır (taçlandırılmamıştır). Ortaçağda Almanya'da 'Sainte-Vehme' denilen gizli bir mahkeme, eyyam reisleri tarafından yapılan bütün haksızlıkların öcünü alırdı. Bir evin kapısında kızıl bir haç işareti görülünce, ev sahibinin bu mahkeme tarafından hüküm giydiği anlaşılırdı. Bugün Avrupa'nın bü-

tün evlerinde esrarlı kızıl haç işareti var. Hüküm veren tarihin kendisidir ve proletarya hükmü infazını yerine getirecektir.» (Bak: Hegel'in Felsefesi ve Marx'ın Tarih Anlayışı, Öncü Y., 1969, sf. 81-85).

Evet, kapitalizmin ölüm hükmünü şu veya bu kişi, ya da bu sınıf vermemiştir; sosyal ve tarihsel gelişim bu sonucu zorunlu kılmıştır, yani kapitalizmin ölümü tarihin değişmez hükmüdür. Proletarya burada sadece bu hükmü icra edecek güçtür. İşte burjuva ideologlarının bir türlü anlayamadıkları, anlasalar bile demagojiyle örtbas ettikleri gerçeklik budur. Engels'in de dediği gibi «devrimler bir avuç kıskırtıcının (tahrikçinin) 'kötü niyetlerinin' eseri» değildir. Devrimi yaratan maddi koşullar vardır. Devrim objektifi bir zorunluluktur. Hele proletarya devrimi, tarihteki en tam, en önemli sosyal devrimdir, insanlık tarihinin dönüm noktasıdır. Proletarya devrimi kişilerin veya sosyal grupların, siyasi grupların sübjektif isteklerinden bağımsız olarak zorunludur. Proletarya'ya düşen görev, kendi sübjektif faktörünü yaratıp, bu misyonu icra etmektir.

İşçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesi ve devrim konusunda, Marx'ın Proudhon'u eleştiren «Felsefenin Sefaleti» adlı eserinde (1874) şu pasaj meselenin bir başka özlü anlatımını veriyor:

«Ezilen bir sınıf (ın varlığı), sınıf antagonizmasına dayanan her toplum için canalıcı önem taşıyan bir koşuldur. Bu yüzden, ezilen sınıfın kölelikten kurtulması zorunlu olarak yeni bir toplumun yaratılmasını gerektirir. Çünkü ezilen bir sınıfın kendisini kölelikten kurtarabilmesi için, mevcut üretici güçleriyle mevcut sosyal ilişkilerin yanyana varolmaya devam edemeyecekleri bir duruma gelmeleri lâzımdır. Tüm üretim araçlarından da büyük (en büyük) üretici güç, devrimci sınıfın kendisidir. Devrimci unsurların bir sınıf olarak örgütlenmesi ise, toplumun içinde gelişebilecek bütün üretici güçlerin varolmasını öngörür.

(...)

«Bu arada, proletarya ile burjuvazi arasındaki çatışma, en tam ifadesi topyekûn bir devrim olan bir sınıf mücadelesidir. Ayrıca sınıfların antagonizmasına dayanan bir toplumun, son perdede vahşi bir çelişki ile, göğüs göğüse bir mücadelesi ile bitmesinde şaşılacak birşey var mıdır?

Sosyal akımın, siyasi bir akımı kendi dışında bıraktığını söyleyemeyim. Aynı zamanda sosyal olmayan hiçbir siyasal akım yoktur. Sosyal evrimin siyasi devrimi gerektirmekten çıkacağı bir günün gelmesi, ancak artık sınıfların ve sınıf çatışmasının kalmadığı bir düzende olacaktır...» (Bak. Felsefenin Sefaleti, Sol. Y., sf. 193-95).

ÜTOPYACI, REFORMCU, MACERACI AKIMLAR VE MARX-ENGELS:

Bilimsel temeli olmayan, iyi niyet ve dileğe dayanan ütopyik sosyalizm ile, diyalektik ve maddeci tarih bakışı (bilimsel temele sahip olan Marksizm) arasındaki sosyalizm anlayışının somuta yansıyan en önemli ayırım noktası da gene budur.

Marx ve Engels'den önce de, Owens, Saint-Simon, Fourier... vb. gibi sosyalist düşünürler yetişmişlerdi. Ama bunlar bilimsel değil ütopyik bir sosyalizmi dile getirmekteydiler.

Ütopyacı sosyalistler, işçi sınıfını ezilen ve yoksul bir halk kitleleri olarak kabul ediyorlar, bu kitlenin çektiği acılar ve sefalet, sözkonusu

düşünürlerde sevgi ve merhamet duyguları uyandırıyor. Ama ütopyik sosyalistler tüm emekçileri kapitalist zulümden sosyalizme geçirecek öncü gücün ancak ve ancak işçi sınıfı olduğunu, bu tarihi misyonu, başka hiçbir sınıfın yerine getiremeyeceğini, görememişlerdi. Ütopyikler, mevcut egemen sınıfları toplumu yarıbaştan sosyalist bir doğrultu üzerinde kurmağa ikna etmeği öneriyorlar, eğer eğitim yoluyla ahlâk gelişirse, egemen sınıfların sosyalizmi kuracaklarına inanıyorlardı.

Marx ve Engels'in kurdukları bilimsel sosyalist öğretisi ise bu gerçek dışı (hayalci, ütopyik) kavramı reddediyor, sosyalist devrimin tarihsel zorunluluğunu ve bu devrimin yaratıcı, öncü gücü proletaryayı işaret ediyor, proletaryanın tarihi misyonunu dile getiriyorlardı.

Proletaryanın tarihi misyonunun (proletarya devriminin) tarihteki yerinin bilimsel olarak konuluşu sosyal bilimlerin en büyük bulgularından birisidir. Lenin bunu Marksizmin en büyük keşfi olarak nitelemiştir:

«Marx ve Engels'in büyük tarihsel katkıları, dünya işçilerine rollerini, ödevlerini, misyonlarını, yani sermayeye karşı başkaldırarak devrimci mücadeleyi ilk başlatacak güç olduklarını ve diğer tüm çalışan, sömürülen insanları kendi etraflarında toplamaları (gerektiğini) göstermek olmuştur.» (Lenin, *Bütün Eserleri*, C. 28, sf. 165)

Lenin aynı yargısını bir başka yerde de şöyle vurgular:

«Marx'ın öğretisinin (doktrininin) en önemli yanı, sosyalist toplumun kurucusu olan proletaryanın tarihsel rolünü açığa çıkarmasıdır.» (C. 18, sf. 544).

Marx ve Engels, sosyalizmi burjuvaziden bekleyen ütopyik görüşleri reddettikleri gibi, işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi (antagonizmayı) çeşitli biçimlerde reddeden, iki sınıfın uzlaşması — veya aynı kapiya çıkacak «çözüm yolları» — için çalışan ve son tahlilde burjuva iktidarının ömrünün uzamasına yardımcı olan reformist görüşlere karşı da bağdaşmaz bir mücadele verdiler. Marx ve Engels'e göre sosyalist devrim, proletarya ile burjuvazi arasında yoğunlaşan ve şiddetlenen sınıf mücadelesi üzerinde doğal olarak yükselecekti ve sosyalist devrim bu mücadelenin doruk noktasıydı. Sosyalizm ancak büyük sınıf savaşları sonucunda gerçekleşebilecekti.

Marx ve Engels öte yandan devrimde maceracı tutumlara, sunî olarak bir devrimci kriz yaratmağı düşleyen aceleci girişimlere, devrimin gerçekleşmesi için belirli şartların varolması gerektiğini kabul etmeyenlere karşı da sert bir mücadele vermişlerdir. Marx ve Engels, «devrimin simyacıları» adını verdikleri bu unsurların, «devrimci gelişim sürecinin önünde koşarak, suni bir kriz yaratıp gerekli koşullar bulunmadan ex promptu (emrivaki) bir devrim yapmak isteyen» girişimlerin devrimci davaya zarar vereceğini gösterdiler. (Marx-Engels, *Bütün Eserleri*, C. 7, sf. 273). Bu unsurlar arasında önce maceracı Willich ve Schapper grubu (1850), daha sonraki yıllarda ise — Marx ve Engels'in deyimleriyle «devrimcilik oynayan» — çeşitli anarşist ve volantarist (iradeci) unsurlar ve eğilimler vardı.

Günümüzde de sol sapmanın karakteristiği olan bu önemli konu üzerinde Lenin değerli görüşler getirmiştir. Bu sorunu ileride «Devrimci Durum ve Devrimin Objektif-Sübjektif Koşulları» bölümünde inceleyeceğiz.

Marx ve Engels'in sosyalist devrim görüşünün özeti gelecek yazımızda da devam edecek.

dünya devrimci süreci

PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ -IV

«Sermaye uluslararası bir güçtür. Onu yenmek için işçilerin uluslararası ittifakı, uluslararası işçi kardeşliği zorunludur.

Biz ulusal düşmanlıklara ve uyumsuzluklara, ulusal imtiyazlara karşıyız. Biz enternasyonalistiz.»

Lenin

Dünya Devrimci süreci başlıklı yazı dizimizin, Uluslararası İşçi Sınıfı Hareketi bölümünde «İşçi sınıfının Uluslararası Birliği ve Proletarya Enternasyonalizmi» konusunda ayırdığımız son yazıda *Uluslararası İşçi Sınıfı Hareketi*'ndeki Marksist-Leninist akım içinde ortaya çıkan ulusal eğilimlerin *teorik, politik* ve *pratik* karakteristiklerini bilimsel olarak inceleyeceğiz.

ULUSAL SAPMANIN YAYGIN BİÇİMİ

Sosyalist hareket içinde baş gösteren ulusal sapmalar ya da küçük burjuva sosyalizminin sağ ve «sol» eğilimlerin sosyalist hareket, genel devrimci hareket üzerindeki milliyetçi etkileri, dünya devrimci sürecinde sosyalist ve enternasyonalist önderliğin karşılaştığı önemli sorunlar arasındadır.

Tekrar tekrar belirtelim ki, ister sağ, ister «sol» olsun her türlü teorik ve pratik sapma şu veya bu ölçüde milliyetçiliği içinde barındırır.

Sosyalist teoride pratikten olan ulusal sapmalar bilimsel sosyalizmin 1848'den bu yana geçen süreci içinde daima ortaya çıkmıştır. Bakuninciler, La Salle'ciler, Kautskistler (II. Enternasyonalciler), Ekonomistler, Menşevikler, Troçkistler, goşistler ve Maoistler ister sağ ister «sol» sapmayı temsil etmiş olsunlar, ister ulusalcılığı, ister enternasyonalizmi şiar edinmiş olsunlar, bunların hepsi milliyetçi motifleri de derece derece ve mutlaka barındırmışlardır.

Günümüzde dünya devrimci sürecinin yükseldiği, uluslararası tekelci kapitalizmin temellerini sarstığı koşullarda tarihteki benzerlerinden önce farklı olmayan sapmalar, gene aynı şekilde *ulusal sapmalar* biçiminde kendisini gösterebilmektedir.

Sosyalist teoriden ve pratikten bu ulusal sapmalar günümüzde, özellikle hangi koşullarda somutlanmaktadır? Kapsamlı bir konu olan bu sorunu kısaca özetlemek istiyoruz.

Bilindiği gibi işçi sınıfı kapitalizme karşı sosyalist toplum ve giderek sınıfsız toplum için mücadele eder. Öyleyse proletaryanın sınıfsız topluma giden yoldaki ana stratejik hedefi sosyalist devrimdir. İşçi sınıfı, sos-

yalist devrim için mücadele ederken, aynı zamanda kitlelerin güncel taleplerine de tercüman olur, kısa vadede bu taleplerin gerçekleşmesi uğruna mücadele eder. Ve ancak bu somut pratik içinde kitlelerin acil istemleri ve özelemlerinden kopmayarak onlara *İKTİDAR HEDEFİNİ* gösterebilir, iktidar mücadelesinde kitlelere güven verir, iktidar mücadelesinde geniş yığınları kendi etrafında toplayıp disipline edebilir.

Böylece işçi sınıfı, bugünkü *güncel* istemleri sosyalizm olmayan geniş emekçi yığınlarını da devrimci ve demokratik mücadeleye katmak zorundadır ve katmaktadır. Ya da tekelci sermayeye karşı mücadele veren çeşitli emekçi kitlelere öncülük yapmak durumundadır. Şu halde işçi sınıfı sosyalist mücadelenin yanısıra demokratik mücadelenin de öncülüğünü üstlenir.

Bugün kapitalist ülkelerde işçi sınıfının sosyalizm uğruna verdiği mücadelenin güncel taktiği *anti-monopolist* mücadeledir. Yani tekellerin egemenliğine karşı en geniş emekçi yığınları öncülük etmektedir. Bu mücadele içinde yer alan emekçi yığınlarının tümünün bugünkü özelemleri sosyalizm değildir. Geniş küçük burjuva yığınları, küçük mülkiyet sahipleri, geniş aydın kesimler gerçek çıkarlarının sosyalizmde olduğunu, dünya toplumunun proleterleşmekte olduğunu kendilerinin de önünde sonunda nihai kurtuluşlarına ancak burjuva ulusta değil, proleter ulusta (sosyalist ulusta) kaçacaklarını henüz kavramışlardır. Bu geniş yığınlar aktüel, kısa vadeli mücadeleleri için işçi sınıfının yanına gelebilseler dahi kendi sınıfsal konumları ve bugünkü subjektif bilinçlenme formları işçi sınıfı sosyalizminin *sosyalist iktidarına* ve sosyalist kuruluşa karşıdır. Sömürücü sınıfı toplumun binlerce yıllık bireyci şartlanmaları ve burjuvazinin anti-komünist propagandası geniş emekçi küçük burjuva yığınlarında, — hatta zincirlerinden başka kaybedeceği hiç bir şeyi olmadığı halde — henüz sınıf bilincine varmamış işçi kesimlerinde «proletarya diktatörlüğü», «proletarya enternasyonalizmi», «proletarya demokrasisi» gibi kavramlara karşı belli koşullandırmalar ve önyargılar yarat-

mıştır. Bu kavramlar burjuvazinin elinde bilimsel ve gerçek özlerinden soyutlanmış ve demogajik kavramlar haline getirilmiş, burjuva propagandasının araçlarına dönüştürülmüştür.

Öte yandan tekelci sermaye ile çalışan geniş küçük burjuva yığınları arasındaki çelişki derinleştiçe, her geçen gün artan sayıda küçük burjuva emekçisi, aydını, işçi sınıfı partilerinin anti-monopolist şiarlarını benimsemekte, bu partilerin öncülüğünü kabul etmekte ve kimi durumda bu partilere katılmaktadırlar. Özellikle «bilimsel ve teknolojik devrim» yani üretim araçlarının (teknolojinin) varmış olduğu aşama, metropol ülkelerde, geniş bir beyaz yakalı emekçiler katmanı, güçlü bir aydın tabaka yaratmıştır. Bu tabaka bir yandan üretim süreci içinde aktif olarak yer almakta, ve kelimenin sınırlı anlamıyla proleterleşmekte, öte yandan çıkarlarının mülkiyetli küçük burjuvalardan daha çok, işçi sınıfıyla ortak olduğunu kavramakta, anti-monopolist mücadeleye katılmaktadırlar. Ayrıca dünya sosyalist sisteminin kazandığı üstün başarılar bu geniş bilimsel ve teknik kadroları, geniş aydın yığınlarını, politik ve ideolojik bakımdan etkilemekte, sosyalizmin dünya çapında aydınlar ve ileri küçük burjuvazi üzerindeki nüfuzu, saygınlığı artmaktadır. Bu durum işçi sınıfının politik mücadelesinin saflarında küçük burjuva kökenli sosyalist aydınların çoğalmasını getirmektedir. İşçi sınıfının da öteden beri homojen bir sınıf olmadığı, tekelci kapitalist gelişimin azgın gidişine bağlı olarak işçi sınıfı saflarına, her gün yeni, mülksüzleşmiş küçük burjuva kötülüklerinin katıldığı gözönüne alınırsa, işçi sınıfı hareketi üzerinde zaten geçmişten beri var olan küçük burjuva etkiler kimi ülkelerde, kimi koşullarda artabilmektedir. Bu durum küçük burjuva dünya görüşlerinin işçi sınıfı politik hareketi içinde belli şekillerde etki kazanmasına yol açmaktadır. Ortodoks bir hat izleyemeyen partilerde bu etkiler daha fazla olmak tadır. Ve işçi sınıfının metropollerde taktik ve demokratik (anti-monopolist) mücadelesinin şiarları ve öngörüsü ile stratejik amaçları (sosyalist devrim, sosyalist kuruluş ve işçi sınıfının devrimci iktidarı) kimi yerde birbirine girift kavramlar olarak sunulmaktadır. Örneğin, dünya işçi sınıfı partilerinin kapitalist ülkelerde tekellerin egemenliğini kırmak, toplumu demokratikleştirmek için önerdikleri *ileri demokrasi taktiği* bazı

Avrupa partiler itarafından strateji haline getirilmekte, işçi sınıfının devrimci iktidar biçimlenişinin ve prensiplerinin reddedilmesi şeklinde sunulmakta ve burjuva kurumlarını koruyarak da sosyalist devrimin yapılabileceği, sosyalizmin kurabileceği iddia edilmektedir. İleri demokrasi ile sosyalist devrimin ayrı şeyler olmadığı, birincisinin anti-monopolist ve demokratik bir adım, bir taktik, ikincisinin ise bir *sosyal devrim* niteliği taşıdığı, birincisinin ancak ikincisini (sosyalist devrimi ve işçi sınıfı iktidarını) kolaylaştırıcı bir adım olabileceği, ama ileri demokrasiyi savunmanın ve önermenin kapitalizmi ve onun üstyapısını tasfiye etmeğe yetmeyeceği, *işçi sınıfının devrimci iktidar biçimleniş* sorununun ileri demokrasi ile çözümlenemeyeceği, ileri demokrasi taktiğinin, bilimsel teori-deki işçi sınıfı iktidarı kavramını reddetmek anlamına gelmeyeceği bazı Avrupa partileri tarafından unutulmakta ve unutturulmaktadır.

İşçi sınıfı biliminden ortaya çıkan bu sağ sapma doğal olarak milliyetçiliği de beraberinde getirmektedir. Böylece enternasyonalizme karşı şartlanmayla bakan geniş aydın kesimlerin ve diğer küçük burjuva yığınların sözkonusu bazı partiler üzerinde bilim dışı olduğu kadar, doğal olarak, enternasyonalizm dışı etkilerde de bulunduğu görülmektedir.

Özellikle dünya işçi sınıfı partileri içinde bilime, prensiplere, işçi sınıfı sosyalizminin devrimci ve enternasyonalist ruhuna bağlı olanlarının getirdikleri eleştiri ve uyarılara karşı tavır alınmakta ve bu ideolojik eleştiriler *içişlerine müdahale*, ya da *hegemonyacılık* olarak demogajik bir şekilde nitelendirilmektedir. Emperyalist burjuvazinin de kışkırttığı bu demogajiler, dünya işçi sınıfı, partileri bütünlüğü içinde sağ bir ekolün ayrılıkçı ve revizyonist bir çizgi halinde derinleşmesine doğru gitmektedir.

Bazı güney Avrupa partilerinin bu tutumu, hem birtakım ülkelerdeki «iç parti» olgularından destek bulabilmekte, hem de dünya sosyalist topluluğu içinde yeralan bir-iki ülkenin enternasyonalizmden gösterdiği sapmalarla rezonansa gelmektedir. Öteden beri dünya komünist hareketinden bu gibi milliyetçi sapmalar görülmüştür. Son yıllarda bazı partilerde bu çizginin kuvvetlendiği ve böyle bir ulusalcı tavır içinde bulunan partilerin ortak bir hat oluşturmağa çalıştıkları görülmektedir.

“Ulusal Komünizm”, “İdeolojik Çoğulculuk”, “Konverjans Teorisi,, ve Ötesi...

ÖZGÜL KOŞULLAR EVRENSEL DOĞRULARIN ÜZERİNDE DEĞİLDİR

Her devrimin kendine özgü bir yol izlediği, her devrimin bizzat o ülkedeki emekçi kitlelerin ve onların öncü partisinin eseri olduğu hiç bir itiraz kabul etmeyen bir ilkedir. Ve her ülkenin işçi sınıfı partisi kendi ülkesinde tarihsel akışı hızlandırmakla enternasyonalizme en büyük katkıyı yapacaktır. Gene her ülkenin işçi sınıfı partisi kendi ülkesinden sorumludur, kendi ülkesinin özgül koşullarını inceler, tarihsel ve geleneksel özelliklerini gözönünde bulundurur, kendi politikasını ve taktiklerini çizer. Kardeş partiler arasındaki ilişkilerde her partinin bağımsızlığı ve egemenliği tanınır. İşte ortaya çıkan sapmalar, genellikle bu genel doğruları önesürerek milliyetçi tutumlarına gerekçe yapmaktadırlar.

Bir işçi sınıfı partisinin kendi ülkesinin koşullarını en iyi bileceği ve kendi politikasını tayin edeceği şüphesiz ki doğrudur. Ama bu ülkenin partisi aynı zamanda tüm dünya işçi sınıfı partileriyle birlikte işçi sınıfının Marksist - Leninist birliğini oluşturmakla yükümlüdür. Yani bir işçi sınıfı partisinin ikili görevi vardır:

● Kendi ülkesindeki tarihsel devrimci akımı azami derecede hızlandırmak,

● İşçi sınıfının uluslararası politik birliği, ve dayanışması yolundan sapmamak.

Bu iki görev bir bütündür. İşçi sınıfının uluslararası birliği ise sadece birbirlerinin kongrelerine davet edilmeleri değildir şüphesiz.. İşçi sınıfının uluslararası politik (Marksist-Leninist) birliğinin temeli ideolojiktir. İdeolojik birlik olmayınca, bir başka deyimle dünya işçi sınıfı partilerinin birliği sağlam ideolojik temeller üzerinde yükselmeyorsa, kurulan birlik sahte, iğreti ve oportünist bir birliktir.

İşte meselenin can alıcı noktası budur. Her ülkenin partisi kendi ülkesinin koşullarını ancak işçi sınıfı bilimine sonuna kadar sadık kalarak doğru tesbit edebilir. Ve gene her ülkenin partisi, kendi özel politikasını çizerken bilimi inkar edemez veya bilimin dışına düşemez. Şayet özgül şartların abartılması ve Marksizm - Leninizm doktrininin tarihsel ve coğrafi sınırlar içine alınması durumu ortaya çıkarsa, yani her ülkenin kendine özgü bir yol izleyeceği gerçeği, sosyalizmin biliminin temel ve vazgeçilmez prensiplerini inkâra giderse, yani bilimden açık bir sapma niteliğine bürünürse, bu durumda dünya işçi sınıfı partilerinin Marksist-Leninist temel üzerine kurdukları uluslararası birlikleri parçalanacaktır. Bu durumda kardeş partilerin, bilimden sapan partiyi veya partileri eleştirmeleri, uyarmaları gayet doğaldır. Bu durum işçilerine müdahale veya «ba-

ğımsızlığını», «hükümranlığını» çiğnemek değildir. Kardeş partilerden bazıları temel sapma içinde gördükleri bir partiye ideolojik eleştiri getiriyorsa bunu hegemonyacılık olarak görmek doğru değildir. Böyle bir durumda, bilimden saptığı iddia edilen parti, kendi tezlerini ve görüşlerini savunur, kardeş partileri ikna etmeye çalışır. Bunun için uluslararası ve bölgesel konferanslar, toplantılar düzenlenir. İtham altında olan parti konferanslarda çoğunluğun ve bilimin sesine kulak vermek zorundadır.

Örneğin bir parti işçi sınıfının devrimci iktidar biçimlenişinin, üst yapı kurumları bütünlüğünün temel ve vazgeçilmez prensiplerini, «aşmış» ilân ediyorsa, veya «kendi ülkesi için geçersiz» diye tanıtıyorsa, buna karşılık, kardeş partiler Marx, Engels ve Lenin'den sağlam, bilimsel verilerle eleştiri getiriyorlarsa, bu eleştiriler işçilerine karışmak *değildir*; tersine dünya işçi sınıfı partilerinin birliğinin güçlü ideolojik temel üzerinde kurulmasını amaçlamaktadır. Böyle çaba ve uyarılar sadece uluslararası hareketin çıkarlarına uygun düşmekle kalmaz, doğal olarak bu hareketin diyalektik bir parçası olan bizzat sözkonusu ulusal müfrezinin de gerçek çıkarlarını korur.

«KONVERJANS TEORİSİ» NE DOLAYLI YARDIMLAR

Son zamanlarda «Ulusal Komünizm», «Avrupa Komünizmi», «ideolojik çoğulculuk», «çok merkezlik» gibi terimlerin uluslararası hareket içine sokulmağa çalışıldığı görülmektedir.

Bunlar temelde sosyalizmin tek bir bilim olduğunu ve birden fazla sosyalizm türü olamayacağını inkâr eden sapma görüşleridir. Her ülkenin kendine özgü bir yol izlemesi, sosyalizmin biliminin, temel ilkelerinin ve *teklifinin* inkârı değildir. Örneğin «ulusal komünizm» terimi, proletarya enternasyonalizminin karşısına getirilmiştir. Sanki bir enternasyonal (uluslararası) komünizm bir de ulusal (milli) komünizm varmış gibi, olabilmemiş gibi ortaya bir ikilem çıkarılmaktadır. Gene «Avrupa Komünizmi» terimi birkaç «ulusal komünizm» yanlısı partinin buldukları bölgesel bir terimdir. Böylece Marksist - Leninist öğretisi tarihsel bakımdan sınırlandırıldığı gibi, coğrafi bakımdan da sınırlandırılmaktadır.

Öte yandan *ideolojik çoğulculuk* (plüralizm) iddiası da aynı şekilde «birden fazla komünizm türü olduğunu» öne süren, «ulusal komünizm» ya da «Avrupa Komünizmi» gibi iddiaları da içeren bir tavrın ideolojik etiketidir. Böylece işçi sınıfının uluslararası politik birliğinin ideolojik temeli reddedilmektedir. İdeolojik çoğulculuğun doğal sonucu dünya işçi sınıfı partileri arasında birden fazla ideolojik temel olacağı, yani işçi sınıfının ulus-

lararası hareketinin enternasyonalist birliğinin olamayacağı görüşüdür. *Çokmerkezlik* (polisantrizm) terimi de aynı motifin politik plana yansımış bir ifadesinden başka birşey değildir. Ve bütün bunlar işçi sınıfı enternasyonalizminden ve biliminden birer sapmadır.

Bu gibi görüşler büyük ölçüde emperyalist - burjuva propagandasına yaramaktadır. Bilindiği gibi burjuvazi, artık sosyalizmi ideolojik ve politik yenilgiye uğratamayacağını anlayınca ve özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrasında başlattığı anti-komünist ve anti-Sovyet Soğuk Savaş taktiği sökmeyince bu kez daha kurnaz slogan ve «tezlerle» ortaya çıkmıştır. Bu burjuva «teorileri»nin başında «konverjans teorisi» gelmektedir. Burjuva ideologları kapitalizmin giderek sola, komünizmin de sağa kayacağını, bu iki sistemin bir «orta yolda» bir «ara noktada» buluşacağını öne sürmektedirler. Sosyalizmin ve kapitalizmin, uzlaşmaz sınıfları temsil eden *iki ayrı kutup sistem* olduğunu gözden saklayan, burjuvazi ile proletaryanın uzlaşabileceğini söyleyen reformcu burjuva ideologları, işçi sınıfının 19. cu yüzyıla, ve 20 ci yüzyıl ilk yarısına nazaran durumunun değiştiğini, proletarya devriminin modası geçmiş bir dogma olduğunu, işçi sınıfının devrimci misyonunu yitirdiğini, toplumdaki konumunun değiştiğini, proleterya ile orta tabakanın bütünleştiğini, burjuvazinin ise reformlar yoluyla sola açıldığını, işçilere, emekçilere yaklaştığını, burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf farkının azaldığını, böylece bu iki sınıfın *orta yolda* anlaşacağını; bu olgunun hem dünya sosyalist sistemi ile dünya kapitalist sisteminin birbirine ekonomik ve ideolojik bakımdan yaklaşması şeklinde ortaya çıktığını, hem de tek tek kapitalist ülkelerde işçi sınıfı ile burjuvazinin uzlaşması bir «üçüncü yol»da buluşması sonucunda dünyanın böyle bir sosyal sisteme ulaşacağını söylerler. Reformcu burjuva ideologlarına göre bu «üçüncü yol», ne kapitalizmdir, ne de sosyalizmdir, ikisinden farklı bir sosyal sistemdir ve her iki sistemin de «iyi taraflarını» kendi bünyesinde birleştirmiştir.

İşçi sınıfı öğretisine yakından bağlı olanlar için bu demagojiler ve reformcu safsatalar eleştirilmeye bile değmeyecek kadar saçmadır, bilim dışıdır, gerçek dışıdır.. Burjuvazinin, sosyalizme karşı, kapitalist ülkelerdeki emekçilere karşı kullandığı bir reformist uyutmacadan başka birşey değildir.

Gerçi yukarıda değindiğimiz *ulusal sapma* içine düşen, işçi sınıfı biliminin ve iktidar biçimlenişinin değişmez prensiplerini reddeden partiler de böyle bir *konverjans teorisi*'ne karşı çıkmaktadırlar. Ama ne yazık ki, önerdikleri yollar reformcu burjuva ideologlarının bu safsatalarına uymak tadır. Burjuva üstyapısal bütünlüğü-

nü koruyarak sosyalist devrimin ve sosyalist kuruluşun gerçekleşeceğini ileri sürmek, dünyayı topyekün sosyalizme götürececek biricik ve bilimsel bir temel olan işçi sınıfı enternasyonalizmini «modası geçmiş» ilân etmek, dünya sosyalist sisteminin, dünya proletarya devriminin tamamlanmasında, emperyalizmin ve dolayısıyla tüm olarak kapitalist sistemin yer yüzünden göçmesinde oynadığı ve oynayacağı öncü rolü tanımamak, gerçekte özgül planda ulusalcı bir sistem, evrensel planda ise bir «üçüncü yol sistemi» icad etmekten başka birşey değildir. Ve bilindiği gibi sosyalizm ile kapitalizm arasında, işçi sınıfı ile burjuvazi arasında bir «üçüncü yol» yoktur.

Böylece bazı güney Avrupa partilerinin işçi sınıfı enternasyonalizminden ve biliminden sapan tutumları, uluslararası işçi sınıfı hareketi içine «üçüncü yol» culuğu sokmaktır. Böylesi bir tutum pratikte işçi sınıfının uluslararası birliğinin zaafa uğramasına yol açarak emperyalizmin işine yarayacağı gibi, teoride de — ideolojik bakımdan — burjuvazinin konverjans demagojisinin değirmenine su taşır.

Öte yandan «Sol» - kanat revizyonistlerinin ayrı sloganlar ve keskin lafazanlıklar, kof sloganlıklar altında temsil ettikleri sapmalar da gene birer milliyetçi sapmayı temsil ederler. «Sol» oportünistlerin, Troçkistlerin, Maocuların, Komünistlere karşı çıkardıkları tezler günümüzde ulusal kurtuluş hareketine dünya kırlarına ve köylülüğe «tayin edici» misyonlar vehmederek, dünya devrimci sürecinin üçlü bütünlüğünü inkâr etmek, dünya sosyalist sisteminin tayin edici rolünü ve uluslararası işçi sınıfı hareketinin emperyalist kapitalizme karşı verdiği mücadeleyi reddetmek şeklinde somutlanmaktadır. Bu görüşler de ne denli «sol» yaftası altında yaldızlanırsa yal dızlanınsınlar, sosyalizme değil, ulusal kurtuluş hareketine öncü primler tanıdıkları ve işçi sınıfı enternasyonalizmini hem teorik, hem pratik planda temelden inkâr ettikleri proletaryanın uluslararası birliğini ve hareketin bütünlüğünü kökten reddettikleri için gerçekte milliyetçi sapmalardır. Bunun böyle olduğu birçok kez görülmüştür. «Sol»-kanat revizyonizmi de diğer revizyonist eğilimler gibi, ortodoks bilimden her sapma gibi *milliyetçi*'dir.

Dünya devrimci sürecini ve onun bir bileşeni olan uluslararası işçi sınıfı hareketini şu veya bu şekilde reddeden «sol»-kanat görüşlerinin, bu konuda temel tezlerinin incelenmesi ileride bir başka yazımızın konusu olacaktır.

Bu yazımızda, özellikle, son zamanlarda uluslararası hareket içinde bir sorun teşkil eden, son yapılan *Avrupa Komünist ve İşçi Partileri* (Devamı 15. Sayfada)

TÖB-DER Demokratik

GİRİŞ

Faşist baskı ve kıyımların en ağırlıyla karşı karşıya kalan öğretmenler, hızla artan hayat pahalılığının etkilerini derinden hisseden toplum kesimlerinden birini oluştururlar. Bu durum, öğretmenlerin demokratik örgütlenmelerini güçlendirerek faşizme, emperyalizme, ırkçı-şoven baskılara ve sömürünün her türlüüne karşı mücadelelerini ileri boyutlara ulaştırmalarını zorunlu kılmaktadır. Öğretmenler bu sorunun çözümünü, toplumsal muhalefetin en tutarlı ve en fedakâr gücü işçi sınıfımızın fiili önderliğinde verilecek mücadelede aktif bir şekilde yer almakla sağlayabilirler. İşçi sınıfı, emperyalizme ve onun ürünü olan faşizme karşı mücadeleyi uluslararası planda diğer ülkelerin işçileri ve halklarıyla dayanışma içinde yürütür. İşçi sınıfının ve dünya halklarının, emperyalistleşmiş kapitalist sisteme karşı gelişen güçlü mücadelesi emperyalizmi geriletmekte, yıkımını hızlandırmaktadır. Uluslararası planda yürütülen bu mücadelenin başını ise, özel mülkiyet kabuğunu çatlatarak alabildiğine serpilip gelişme olanağına kavuşan sosyalist sistem çekmektedir. Bütün bu gerçekler, öğretmenlerin örgütlenmelerini, mücadelelerinin hedef ve yöntemlerini, ülkemizin olduğu gibi, dünyanın da bir tahlili üzerine temellendirmelerini zorunlu kılar.

NASIL BİR DÜNYADA YAŞIYORUZ?

Dünyamız, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağını yaşıyor. Kapitalist üretim biçimi ile sosyalist üretim biçimi arasındaki uzlaşmaz çelişki, bugün pek çok ülkede olduğu gibi, ancak devrimci yoldan çözümlenebilmiştir. Bununla, üretici güçlerin gelişmesini önleyen her türlü engel ortadan kaldırılmış, sosyalist uluslar alabildiğine gelişerek bilim ve teknoloji alanlarında büyük mesafeler katetmişlerdir. Örneğin bugün, ilk sosyalist ülkede herkes 8 yıllık temel eğitim görebilmekte, temel eğitimi bitirenlerin yüzde 95'i ikinci kademe eğitime geçme olanaklarına kavuşmuş bulunmaktadır. Yüksek öğrenim görenlerin sayısı ise 11,3 milyonu aşmıştır. Eğitim hizmetlerinin belirtilen ölçüde yaygınlaştırılmış olması yanında, eğitimin kalitesinin de kapitalist ülkelerle karşılaştırılamayacak ölçüde yüksek olduğunu belirtmek gerekir. Kapitalist emperyalist sistemde yer alan ülkemizde ise, halkımızın hemen hemen yarısı henüz okuma-yazma bilmemektedir.

Bu şekilde ortaya çıkan sosyalist ülkeler topluluğu, alabildiğine gelişmiş bir ekonomiye sahiptir. Sosyalist sistemin, dünya ekonomisinde oynadığı rolün yanısıra leri bir politik ve askeri güç olması, onu, emperyalizme karşı mücadele vermekte olan bütün ülkelerin işçilerinin ve ezilen halklarının baş güvencesi haline getirmektedir. Bugün emperyalizmin saldırganlığına karşı, dünya barışının güvencesi olan sosyalist sistem, dünya devrimci sürecinin diğer iki gücü olan uluslararası işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş hareketlerine sağladığı yardım ile emperyalizmin çöküşünü daha da hızlandırıyor.

İşçi sınıfının iktidara yönelik mücadelesinin henüz başarıya ulaşmadığı ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi ise dünya devrimci sürecinin ikinci önemli gücünü temsil etmektedir. Bu ülkelerdeki işçi sınıfının uluslararası hareketi, burjuva iktidarları yüreğinden sarımsakta, sosyalizmin zaferini müjdelemektedir. İşçi sınıfının önderliğinde emekçi sınıf ve tabakaların yükselen mücadelesi, sermayeden önemli haklar koparabilmektedir. Dünya çapında başla-

mış olan bilimsel ve teknolojik devrim, özellikle bu ülkelerdeki aydınların gittikçe büyüyen bir oranda işçi ve emekçi sınıflar safında yer almalarına yol açmaktadır. Ücretliler ordusunun hızla büyümesi, bu ülkelerde demokrasi ve sosyalizm mücadelesini ileri boyutlara ulaştırmaktadır.

Öte yandan ulusal kurtuluş hareketleri, emperyalizmi hergün bir adım daha geriletiyor; emperyalizmin kollarını budamaya devam ediyor. Ulusal kurtuluşlarını gerçekleştiren ülkeler, artık sosyal ve ekonomik kurtuluşun sorunlarıyla uğraşıyorlar. Ulusal bağımsızlıklarını henüz yeni kazanmış bulunan birçok geri ülke sosyalist ülkeler topluluğunun maddi ve teknik yardımları ile, kapitalizme uğramadan sosyalizmi kurma yolunu seçmiştir.

Başta sosyalist sistem olmak üzere, uluslararası işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş hareketlerinden meydana gelen dünya devrimci sürecinin gelişimi, emperyalizmin karşısında kesin olarak yer alan bu üç gücün bütünlüğünün ve iç dayanışmasının kuvvetlendirilmesini zorunlu kılar. Emperyalizmin nihai olarak yenilgiye uğratılması ancak bu yoldan gerçekleşebilir. Emperyalizmin kaçınılmaz çöküşünü yavaşlatmak, geciktirebilmek için bu üç gücün arasını açmaya, bütünlüğünü bozmaya yönelik çeşitli oyunlara girişmektedir. İşçi sınıfı düşmanı birçok siyasal akımda emperyalizmin bu oyununa katılmakta, bölücülük ve bozgunculuk görevini aktif bir şekilde yerine getirmektedir. Emperyalizmin geriletilmesi bu gibi akımlara karşı da ödünsüz bir mücadelenin yürütülmesinden geçer.

Emperyalizm, tekeli evresine girmiş kapitalizm demektir. Bu evrede kapitalizmin çöküşü başlar. Çöküntüye giden, can çekişen kapitalizm saldırganlaşır. Ekonomik ve siyasal egemenlik, bir avuç parababasının eline geçer. Bu zümre ile geniş halk yığınları arasındaki uçurum gittikçe derinleşir. Buna bağlı olarak siyasal iktidar alabildiğine anti-demokratik bir gelişim gösterir. Tekeli burjuvazinin iktidarı, zorlandığında ve şartlar elverdiğinde halka karşı silahlı, kanlı ve ırkçı-şoven bir saldırıya girişir. Tekeli burjuvazinin bu iktidar biçimine faşizm denir. Faşizm, emperyalizmin doğal bir ürünüdür. Faşizme karşı mücadele emperyalizme karşı mücadeleden ayrı düşünülemez.

Tekeli finans-kapitalin dünya çapındaki silahlı saldırganlığını frenlemek, yani emperyalizme karşı dünya barışı için mücadele etmek ülkede faşizme karşı yürütülen mücadelenin önemli bir parçasıdır. Emperyalist savaşların, insanlık ve çevresi üzerinde ne büyük yıkımlara yol açtığı bilinmektedir. Emperyalist savaşlara karşı mücadele etmek, bütün dünya insanlığının hayati bir görevidir. Bugün, sosyalist ülkelerin siyasal ve askeri gücü dünya barışının güvencesi haline gelmiştir. Barış için mücadele, aynı zamanda, emperyalizmi geriletmeye, elini kolunu bağlama mücadelesidir. Bunun içindir ki, barış için mücadele faşizme karşı mücadelenin bir parçasıdır.

Yerine getirilmesi zorunlu olan bütün bu görevler, Bağımsızlık, Demokrasi ve özgürlükten yana tüm ilerici güçlerin, emperyalizme karşı uluslararası planda birlik ve dayanışma kurmalarını zorunlu kılar. Anti-emperyalist dayanışmanın çok çeşitli biçimleri vardır. Örneğin, Öğretmen Sendikaları, Dünya Federasyonu (FİSE) dünya öğretmenlerinin uluslararası düzeyde gerçekleştirdikleri dayanışmanın somut bir örneğidir. Ülkemiz öğretmenlerinin de dünya öğretmenleriyle dayanışma kurmanın yollarını aramaları zorunludur. TÖB-DER, bu yolda gerekli girişimlerde bulunmak ve önündeki engelleri zorlamak durumundadır. Bunun yanısıra, işçi sınıfının uluslararası planda emperyalizme karşı yürütüldüğü mücadelenin ışığı altında davranmak, anti-emperyalist mücadelede başarıya ulaşmanın tek şartıdır.

ÜLKEMİZDEKİ DURUM

Bugün, Türkiye, emperyalist kapitalist sisteme bağlı geri bir ülkedir. Ancak, hakim üretim biçimi kapitalizmdir. Ülkemizde kapitalizmin, esas gelişimine dünya kapitalizminin tekeli döneminde kavuşması ve daha ilk baştan emperyalizm ile bağımlılık ilişkileri içine girmesi; kayda değer bir burjuva demokrasininin kökleşip yaygınlaşmasına meydan vermemiştir. Burjuvazinin ırkçı-şoven politikası ile kapitalizm öncesinden kalma keyfi davranışların ve baskı yöntemlerinin varlığını sürdürmesi de buna eklenince, faşizm ile mücadele ilerici güçlerin başlıca sorunu olma durumunu koruyagelmıştır. Faşizmin kesin olarak yok edilmesi için mücadelenin, faşizmi doğuran sosyo-ekonomik temellere yöneltilmesi zorunludur. Bu da, emperyalizmle ortaklık ilişkileri içinde bulunan tekeli burjuvazinin siyasal iktidarına son vermekle, ülkemiz ile emperyalizm arasındaki köleleştirici bağları koparmakla ve kapitalizm öncesinin kalıntılarını ortadan kaldırmakla gerçekleşebilir.

Ülkemizde halk cephesinin henüz oluşmadığı günümüzde faşizme karşı mücadele yürütmek hayati bir öneme sahiptir. Çünkü bu şartlarda bile kararlı bir mücadele ile faşizmi geriletmek mümkündür. Bunu günlük yaşantılarımızda gözleyebiliyoruz. Ne zaman ki bu mücadele tavsar, yavaşlar, o zaman faşist baskılar artar. Bugün faşizmi geriletmek, geçici de olsa inine tıkmak mümkündür. Ancak, halk cephesi yaratılmadan faşizm nihai olarak yenilgiye uğratılamaz. Günümüzde faşizme ve emperyalizme karşı verilen mücadele, aynı zamanda, ülkemizi demokratik halk iktidarına bir adım daha yaklaştırır. Çünkü bu mücadelede bütün ilerici, demokrat ve yurtsever güçler işçi sınıfı etrafında toplanır, işçi sınıfı biliminin ışığında mücadeleye koyulurlar. Bu süreç halk cephesinin bir an önce oluşturulmasına yol açar. Öte yandan, daha bugünden, faşizme ve emperyalizme karşı ileri mevzilerin elde edilmesi, halk cephesinin çok daha uygun koşullarda görevini yerine getirmesine imkân hazırlar.

İşçi-köylü ittifakı temeli üzerinde kurulan ve işçi sınıfının önderliği altında mücadele yürüten halk cephesi, çıkarları emperyalizm ve faşizm ile çelişen toplum kesimlerini temsil eden siyasal veya demokratik kuruluşların mümkün olduğu kadar büyük bir kısmını kapsamak zorundadır. Bu nedenle demokratik kitle örgütleri birbirleriyle ve çıkarlarını dile getiren diğer kuruluşlarla işbirliği içine girmelidirler. Ortak faaliyet için platformlar ve imkinler aranmalıdır. Bunun gerçekleştirilmesi, örgüt tabanlarının işçi sınıfının yanında yer almasını bir an önce sağlamak mümkündür.

Halk cephesi; çıkarları bağımsızlık, demokrasi ve özgürlükten yana olan tüm toplum kesimlerinin kendi siyasal ve demokratik örgütleriyle temsil edildikleri, bütün bu kesimlerin ortak taleplerini dile getiren bir programı hayata geçirmeye çalışan bir üst örgütüdür. Yani halk cephesinin gerçekleştirilebilmesi için, başta işçi sınıfımız olmak üzere, söz konusu toplum kesimlerinin kendi siyasal ve meslek örgütlenmelerini gerçekleştirmeleri, güçlendirmeleri ve bu örgütlerin birliğe yönelik çalışmaları gerekli olmaktadır.

KİTLE ÖRGÜTLERİ VE TÖB-DER

Halkın çeşitli kesimlerini kapsayan demokratik kitle örgütleri, öncelikle, temsil ettikleri tabanın ekonomik ve özlük sorunlarını dile getirmekle, bu sorunların çözüme kavuşması için mücadele etmekle yükümlüdürler. Bu örgütler, bu görevlerini yerine getirebildikleri ölçüde yığınları bünyelerine çekip, gerçekten kitle örgütü olma niteliğini kazanabilirler. Bir demokratik kitle örgütü, temsil ettiği toplumsal kesimin ekonomik ve özlük hakları için yürüttüğü mücadelenin başarısı ölçüsünde örgüt tabanı üzerindeki yönlendirici etkisini artırır

Merkeziyetçi Gurubunun Bildirisi

pekiştirebilir.

TÖB-DER, öğretmenlerin yığınsal demokratik örgütüdür. Öğretmen kitlesi olarak bizler, emekçi halk kesimlerinden birini oluşturmaktayız. İşçi olmamıza rağmen, sömürücülerle aramızda derin bir uçurum vardır. Bu uçurum hergün biraz daha derinleşmekte ve buna bağlı olarak öğretmen kitlesi, işçi sınıfına gittikçe daha çok yaklaşmaktadır. Öğretmenler, eğitim yoluyla, dolaylı olarak üretime katılırlar. Bu olgu, üretimin kontrolünü tekelinde toplayan tekeli burjuvazi ile aramızdaki çelişkinin keskinleşmesine yol açmakta ve öğretmenlerin her gün daha sağlam anti-tekeli mevziler alması sonucunu getirmektedir. Öte yandan öğretmen kitlesi, bir ücretliler kesimi olarak, kurtuluşunun sömürünün ortadan kaldırılmasına ne kadar bağlı olduğunu gün geçtikçe daha iyi kavlıyor. Ayrıca bilim taşıyıcılık görevini yerine getiren bir aydın kesimi oluşumuz, gericiğin en yoğun baskılarına hedef olmamıza yol açıyor. Bu durum, anti-faşist mücadeleye aktif bir şekilde katılmayı bizler için acil bir görev haline getirmektedir.

Öğretmen kesimi, emperyalizme bağlı tekeli sermayeye ve onun faşist saldırılarına karşı ekonomik ve özlük haklarını korumak ve geliştirmek için örgütlenmiş bulunuyor. Örgütümüz TÖB-DER'in bu tür örgütlenmelerin en başarılı olduğunu rahatlıkla ileri sürebiliriz. TÖB-DER, özdeş veya hemen hemen özdeş çıkarılara sahip bireylerden oluşan meslek grubumuzun, siyasi ayırım gözetmeksizin en büyük çoğunluğunu kapsamaktadır. Bu olgu, TÖB-DER'in siyasi bakımdan heterojen bir yapıya sahip olmasına yol açmıştır. Bu örgütümüzün amaçlarını gerçekleştirme doğrultusunda yol alması, bu yapısını büyük ölçüde koruyarak, pahalılığa, kıyım-lara, anti-demokratik baskılara ırkçı-şoven politikalarından kaynaklanan eğitim uygulamalarına karşı; gerici eğitim müfredatlarının değiştirilmesi için; öğretmenlere daha elverişli çalışma şartları ve daha ileri sosyal haklar sağlanması için daha da başarılı bir mücadele yürütmesine bağlıdır.

Ancak, diğer halk kesimlerinin mesleki-demokratik örgütlenmeleri için sözkonusu olduğu gibi, öğretmenlerin demokratik kitle örgütü olan TÖB-DER de, temsil ettiği tabanın ekonomik ve özlük sorunlarını çözümlenmek için yürüttüğü mücadelede, ister istemez, tekeli burjuvazinin gerici iktidarı ile karşı karşıya gelmektedir.

Bugün Türkiye'de anti-demokratik baskıların kaynağı egemen sınıflardır. Pahalılığın ve işsizliğin kaynağı dışa bağımlı gelişen kapitalizmdir; sömürü düzeninin ta kendisidir. Bu gerçek, ekonomik ve özlük sorunlarımızın çözümü için yürüttüğümüz mücadeleye siyasi bir yönelim kazandırmaktadır. Söz gelimi, bir ekonomik hakkımız olan MEYAK kesintilerini geri alma mücadelemiz, siyasi iktidara karşı tavır almamızı gerektiriyor. Aynı şekilde, bir demokratik sorunumuz olan gaspedilmiş sendikal örgütlenme hakkımızı elde edebilmek için yürüttüğümüz mücadele de siyasi iktidara karşı tavır almamızı gerektiriyor. Bu bakımdan öğretmenlerin ekonomik-demokratik sorunlarının çözüme kavuşmasının, ancak işçi sınıfının önderliğinde ve diğer emekçi sınıf ve tabakalarla birlikte gerçekleştirilecek olan demokratik halk iktidarının kurulmasıyla mümkün olacağını görüyoruz.

DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ VE YANLIŞ EĞİLİMLER

TÖB-DER'in yapısını ve işlevini böylece kavradıktan sonra, örgütümüzün, hem ekonomik ve özlük haklarımız için yürüttüğü mücadelede, hem de demokrasi ve bağımsızlık mücadelemizde üstüne düşen görevleri başarıyla yerine getirmesini istiyorsak, onu hedeflerinden saptırabilecek, yanlış yollara sürükleyebilecek eğilimlere karşı da mücadele etmemiz gerekiyor.

Bunlardan birincisi, öğretmenlerin kurtuluşunun

ancak sömürünün ortadan kalkmasıyla mümkün olacağını kavrayamayan ya da böyle bir sorunu olmayan, dinamizmden yoksun, pasifist ve teslimiyetçi eğilimdir. Bu eğilim, işçi sınıfının önderliğinde emperyalizme ve faşizme karşı yürütülen devrimci mücadeleden ateşten kaçır gibi kaçır. Demokratik mücadelemizi, ekonomik ve özlük haklar için yürütülen mücadelenin çerçevesine hapsetmeye çalışır. Ekonomik ve özlük haklar için tekeli burjuvaziye karşı mücadele etmek yerine, ondan himmet bekler. Örgütü, elinden geldiği kadar, liberal burjuvazinin ilerici sınırları içinde tutmaya çalışır.

Bu pasifist ve teslimiyetçi tutuma karşı bir tepki olarak uç veren diğer yanlışı eğilim de maceracılık biçiminde ortaya çıkmaktadır. Demokratik kitle örgütlerinin yapısını, işlevini ve siyasi partilerden farkını kavrayamayan bu eğilim, örgütün, sosyalist hareketimizin sorunlarını çözmesini, strateji belirlemesini, çizgiler arasında hakemlik etmesini vb. ister. İşçi sınıfının öncülüğüne inanan bu eğilim, demokratik kitle örgütlerini inşaatı parti gibi çalışmaya, bir siyasi partinin yöntemleriyle iktidar mücadelesi yürütmeye zorlar. Ekonomik ve özlük sorunlar için yürütülen mücadeleyi küçümser. Bütün bunlar da, örgütün kitle tabanını kaybetmesine ve dağılmasına yol açar.

KİTLE ÖRGÜTLERİNDE DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK

TÖB-DER, bir demokratik kitle örgütü olarak, gerek ekonomik ve özlük çıkarılar için, gerekse genel demokratik talepler için mücadelede üstüne düşen görevleri yerine getirebilmek için, örgüt işleyişinde en temel ilke olan demokratik merkeziyetçiliği hayata geçirmelidir.

Demokratik merkeziyetçiliğin özü, bir yanda, aşağıdan yukarıya bütün yönetim organlarının seçimle işbaşına gelmesi, eleştiri ve önerilerin örgüt işleyişinde gerekli yerlere iletilmesi ve seçilen organların çalışmalarıyla ilgili olarak hesap vermesinde; diğer yanda da, azınlığın çoğunluğa uymasında, alt organların üst organların kararlarına uymasında, ve onları hayata geçirmesindedir.

Örgüt işleyişinde merkeziyetçilik, demokrasi ile uyum içinde gerçekleştirilebildiği zaman, örgütte kan dolaşımını hızlandırır, örgütün birliğini ve mücadelede etkinliğini kuvvetlendirir, kararların defterlerde kalmayıp uygulamaya dökülmesini sağlayan çok önemli bir etkidir. Ancak, merkeziyetçiliğin demokrasiyi körletmesine, yoketmesine hiçbir zaman meydan verilmemelidir. Örgütün güçten düşmemesini, birlik ve etkinliğini kaybetmemesini istiyorsak, tabanın sesine kulak asmayan, kendi bildiğini okuyan tepeden inme eğilimlere karşı mücadele etmeliyiz.

Demokratik kitle örgütlerinde bu işleyişin demokratik yanının ağır basması gerekir. Örgüt içi demokrasinin temeli, tabanın, örgütün gelişmesindeki belirleyici rolüdür. Bu, örgüte canlılık kazandırır, tabanın inisiyatifi geliştirir ve yeni kadroların yetişmesine olanak hazırlar. Ancak, örgüt içi demokrasi, merkeziyetçiliğin zayıflatılmasına, işlemeze hale getirilmesine yol açmamalıdır. Çünkü bu, doğrudan doğruya örgütün zayıflatılması ve işlemeze hale getirilmesi demektir. İş yapmayı laf üreten, önerisiz eleştiri getiren ve örgütü bir anarşi yuvası haline getirmeye çalışan eğilimlerle mücadele edilmelidir.

DİSİPLİN

Disiplin kavramı örgüt kavramı ile birlikte doğmuştur. Örgüt, disiplini, demokratik merkeziyetçi işleyişin benimsenmesi ve davranışlarda yansımalarıdır. Disiplinin özü, azınlığın çoğunluk tarafından alınan kararlara, üyelerin yönetici organlar tarafından alınan kararlara, şubelerin merkezin kararlarına uyması, bu kararları uygula-

masıdır. Bir kararı benimsememiş olmamız, bize o karara aykırı davranma hakkını vermez. Böylesi tutumlar, örgütte anarşiyi azdırır, birliği zayıflatır, güvensizlik yaratır ve dağılmaya yol açar. Öte yandan, kolektif örgüt disiplini yerine şeflik disiplini kurmaya kalkışmakta, başka bir biçimde, benzer sonuçlara yol açar. Örgüt işleyiş için gerekli disiplinin işlerlik kazanmasını sağlamaya çalışırken, söz konusu yanlış ve zararlı disiplin anlayışlarını da etkisizleştirmek gerekir.

ÖRGÜTSEL BAĞIMSIZLIK

Demokratik kitle örgütleri, temsil ettikleri toplum kesimlerinin kendi programı doğrultusunda çalışan bağımsız mesleki örgütlerdir. Siyasi partilerin yan örgütleri değildirler; olmamaları gerekir. Örneğin TÖB-DER, eğer belirli bir siyasi partinin yan örgütü imişçesine çalışırsa, bünyesinde yalnız o partinin görüşlerini benimseyen öğretmenleri barındıran dar bir grup örgütlenmesi olmaktan öteye gidemez. Kendisini diğer öğretmenlerden tecrit eder ve öğretmenlerin temsilcisi, onların merkezi demokratik örgütü olma niteliğini yitirir.

Elbette bu, örgütsel bağımsızlık, TÖB-DER'in diğer demokratik meslek örgütleriyle güçbirliği içinde olmayacağı, siyasi partilerin bağımsızlık ve demokrasi için açtıkları kampanyaları desteklemeyeceği, süreç içinde oluşturulacak halk cephesinin kuruluşunda görev almayacağı anlamına gelmez.

SORUNLARIMIZ VE YAPILACAK ÇALIŞMALAR

1. ÖRGÜTLENME:

1.1. Amaç TÖB-DER'in örgütlenmesini tamamlamaktır. Bunun için TÖB-DER şubelerinin henüz bulunmadığı tüm ilçe ve kasabalar saptanarak hazırlanacak iki yıllık ayrıntılı bir örgütlenme programı doğrultusunda, örgütümüzün en geniş öğretmen kitlesini kapsamaya ve üye sayısının artırılması için yoğun bir çalışma yürütülecektir.

2. EĞİTİM VE YAYIN:

2.1. TÖB-DER Genel Merkezi bünyesinde bir EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ kurulacak; eğitim ve yayın çalışmaları bu daire tarafından hazırlanarak Genel Yönetim Kurulu tarafından onaylanacak olan iki yıllık bir program uyarınca yürütülecektir.

2.2. TÖB-DER'in aylık yayın organı olan YENİ TOPLUM dergisi, diğer konulara da yer vermekle birlikte, eğitim, öğretim ve örgütlenme konularına daha çok ağırlık veren aylık bir yayın organı olarak daha düzenli ve daha verimli hale getirilecektir.

2.3. TÖB-DER gazetesi, şubelerin de görüş ve önerileri alınarak yeterli bir merkez yayın organı haline getirilecektir.

2.4. TÖB-DER, başta eğitim ve öğretim konularında olmak üzere, yurt ve dünya sorunlarına ilişkin konularda kitap, broşür vb. yazacak veya yazdıracak ve bunları yayınlayacaktır.

2.5. TÖB-DER, yerli ve yabancı yazarlardan çocuk kitapları yayınlayacak, çocuk kitapları yazılması için ödüllü yarışmalar düzenleyecektir.

3. TOPLU SÖZLEŞMELİ - GREVLİ SENDİKA HAKKI İÇİN:

TÖB-DER, kitle örgütleri planında tutarlı bir ekonomik-demokratik mücadelenin, ancak, toplu sözleşme ve grev silahlarıyla donatılmış sendikalar aracılığıyla verilebileceğine inanır. Bu nedenle:

3.1. TÖB-DER, önümüzdeki iki yıl boyunca, sendika hakkını gündeminin başına koyar ve bu yolda etkin bir mücadele yürütür.

3.2. TÖB-DER, toplu sözleşmeli, grevli sendika hakkını elde etmek için diğer demokratik kitle örgütleriyle güçlerini birleştirmeye çalışacak, onlarla sıcak ilişkiler geliştirerek, ortak çalışmalar yapar, eylemler düzenler.

3.3. TÖB-DER, Uluslararası demokratik öğret-

ABD'NİN 200'Ü YILI ÜZERİNE

İkinci Dünya Savaşından sonra, Birleşik Devletler emperyalizmi, tarih boyunca başka hiç bir gücün erişemediği kadar fazla bölgeyi kontrolü altına aldı ve sömürdü belli bir süre için. «Amerikan yüzyılı» yüceltmesi kuruntusu ve dünyanın, Birleşik Devletler'in yutacağı bir istiridye gibi olduğu inancı işte buradan geliyor. Ve yine, gericiliği ve askerciliği herkesçe bilinen sekreter yardımcısı John Foster Dulles'in: «Amerika'nın dostu yoktur; yalnızca çıkarları vardır,» bildiriminde ifadesini bulan kendini beğenmişliğinde çıkış yeri bu.

Birleşik Devletler ekonomisi sürekli savaşa dayandırılmıştı. Militarizm kamuoyunu kaplamış, sahne önüne soğuk savaş çıkarılmıştı. İster şu, ister bu biçimde olsun, içişlerin tümü, emperyalist saldırı politikasına bağımlı kılınmıştı.

Amerikan emperyalizmi bir anlamda, bozguna uğramış, faşist Alman emperyalizminin dirilişi demektir. Bu ülke, sosyalist dünyaya ve ulusal kurtuluşçu güçlere karşı emperyalist saldırının merkezi ve örgütleyicisi durumuna gelmiş bulunuyor. Dünya egemenliği planlarının gerçekleştirilmesine başlıca engel olarak Sovyetler Birliği'ni gördüklerinden, amaçları SSCB'ye politik, ideolojik ve askeri alanda meydan okumak. Amerika, Hitler örneğinden ilham alarak, anti-komünist «büyük yalan»ının kullanımında önyak oluyor.

Ancak en iyi kotarılmış planların bile sık sık bütünüyle başarısızlığa uğradığı oluyor. Wall Street'in büyük sanayicileri, sosyal ve ekonomik gelişme yasalarını hesaba katmaksızın

planlarını yapıyor ve entrikalarını çeviriyorlar. «Amerikan yüzyılı» efsanesi yazarları eğer tarih barometresine bir göz atmış olsalar, ibrenin düştüğünü ve borayı haber verdiğini görecektir; ama onlar ne sömürge imparatorlukları devrinin dönüşüme uğradığını görmek istiyorlar, ne de dünya devrimci sürecinde hareket ettirici yeni bir gücün ortaya çıktığını kabule yanaşıyorlar.

Bu kişiler, ilk işçi sınıfı devleti olan Sovyetler Birliği'nin doğuşuna, bu doğuşun insanlık tarihinde hem yeni bir çağın açılışını hem de emperyalizmin sonunun başlangıcını haber verdiğine inanmayı reddediyorlar. Dünyadaki güçler ilişkisi, önemli toplumsal ilerlemeleri mümkün kılan yeni uluslararası koşullar yarattı. Sovyetler Birliği bugün ulusal kurtuluş için mücadele eden güçlerin ve sosyalizme devrimci geçişin güçlü kalesi durumunda.

Amerikan emperyalizmi devasa gücünü, Birleşik Devletler tekellerini zenginleştirme yararına kullanmakta. Ama aynı zamanda, tüm kapitalist dünya gücünün başlıca üssü durumuna geldiğinden, esas stratejik rezervinin bozguna uğradığı ve gerilediği Amerika'nın kıyılarına dek hissediliyor ve Birleşik Devletler emperyalizmini temellerinden yıkıyor.

Bunalımı derinleştikçe, emperyalizm gerçekten «Dostsuz» olduğuna daha çok inanıyor, kapitalizmin gerilemesi, çelişkilerini keskinleştiriyor; «Dostluk bağları»nı koparıyor ve Birleşik Devletler'in kurmaya çalıştığı emperyalist dünya ittifakı dağılmaya başlıyor.

İkiyüzdüncü yıldönümünü yazılarının yazarları, geçmiş olan bu yüzyılın bir atılım yüzyılı olduğu kadar, Amerikan emperyalizminin gerileme döneminde olduğunu unutturmak istiyorlar. «Amerikan Yüzyılı» rüyası yok oluyor oysa. Saldırgan dünya cephesinden geriye yalnızca şurda burda küçük ocaklar kaldı. Sosyalist dünyayı izole etmeği görev bellemiş blokların çoğu yıkıldı. Ulusal kurtuluş güçlerini kırmaya dönük planlar başarısızlığa uğradı, Amerikan emperyalizmi hâlâ yakın geçmişteki Vietnam, Laos, Kamboçya bozgunlarının yaralarını sarıyor. Mozambik'te Gine-Bissau'da ve Angola'da da başarı kazanamadı. Birleşmiş Milletler Örgütü uysal bir Amerikan aracı değil artık.

Kapitalizmin genel bunalımı, kapitalizmin çürümesi ve üretimin düşmesiyle belirleniyor. Ve bu bunalım, içinde aynı zamanda hem kapitalizmin gelişme yasalarını, hem de dünyadaki güçler ilişkisinin ifade edildiği pek çok görünümü bir süreç, güçler ilişkisinde meydana gelen değişiklikler, kapitalizmin zararına, genel bunalımın tayin edici unsuru olarak gözüküyorlar.

Portekiz sömürge imparatorluğunun çöküşü ve Çin Hindi halklarının Amerikan emperyalizmine karşı zaferi patlayan olaylardı. Ayrıca, Portekiz İmparatorluğunun son sömürge imparatorluğu oluşu ve Vietnam'ın en güçlü emperyalist ülke karşısında zafer kazanması bu olayların önemini daha da arttırıyordu.

Sosyalizmin dayanıklılığı ile zıt düşen kapitalist sistemin dayanıksızlığı da kazanılan yeni bir nitelik. Kapitalist ülkelerin ekonomik büyüme eğrisi, bu sistemin yeni zayıf noktalarını gözler önüne seriyor; görülüyor ki, bundan böyle yalnızca sosyalist ülkeler ekonomik büyümede yüksek oranlar sağlamaktalar.

Dünya çapındaki yeni güçler ilişkisi çerçevesi içinde, emperyalist ülkeler arasındaki çelişkiler de yeni bir nitelik kazanıyor.

Olayların akışı üzerindeki etkileri en fazla hissedilir olan ilerlemeci güçlerin, bu çelişkiler üzerindeki etkisi de yeni biçimler alabiliyor. Genel bunalımın bu yen evresini farklılaştıran belirtilerden biri, emperyalizmin elinde bulundurduğu ekonomik, politik ve ideolojik rezervlerin gittikçe tükenmesi.

Dünya kapitalist sisteminin genel bunalımının sonuçları, Amerika'daki olayların akışından

men örgütleriyle (Öğretmen Sendikaları Dünya Federasyonu) ilişki kurmanın yollarını arayarak güçlü bir sendikalaşma mücadelesi yürütür.

4. MEYAK KESİNTİLERİ

MEYAK, yıllardan beri sözü edilen, fakat bir türlü yasallaşmayan bir zorbalık örneğidir. Yasal olmayan bu kurum için yapılan kesintiler sermayedarlara kredi olarak verilmektedir.

4.1. TÖB-DER, kesintilerin derhal durdurulması ve şimdiye kadarki kesintilerin faizleriyle birlikte geri verilmesi yolunda diğer kamu personeli örgütleriyle dayanışma kurarak yoğun bir mücadele verecektir.

5. KONUT SORUNU:

5.1. TÖB-DER, tekeli gidişin bir sonucu olarak yoksullaşan öğretmen ailelerine, konut sorununun çözümlenmesinde yardımcı olabilmek için, çeşitli dayanışma biçimleri geliştirecek; öğretmen çocuklarının yurt, kreş, anaokulu vb. ihtiyaçlarını karşılamamın yollarını arayacak, taşradan gelen öğretmenlerin kalabilecekleri konukevleri açmaya çalışacaktır.

6. İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM SANDIĞI:

6.1. TÖB-DER, bugünkü yapısıyla verimsiz ve anti-demokratik nitelikler taşıyan İlkokul Öğretmenleri Sosyal Yardım Sandığının yönetimine ilkokul öğretmenlerinin getirilmesine ve «ana statü»nün ilkokul öğretmenlerinden yana değiştirilmesine çalışacaktır.

7. DİĞER TOPLUM KESİMLERİYLE DAYANIŞMA:

7.1. TÖB-DER, emekçi köylülüğün demokratik örgütlenmesini destekler, kendi örgütlenme deneylerini onlara aktarır. Bu amaçla köylerde konferans, açık oturum vb. çalışmalar düzenler.

7.2. Kadınlarımız en çok horlanan ve baskı gören toplum üyeleridir. TÖB-DER, kadınların demokratik örgütlenmelerini ve bunların yaygınlaşmasını destekler.

7.3. Öğretmen Liselerindeki ve öğretmen yetiştiren yüksek okullardaki öğrenciler yarının öğretmenleridir. TÖB-DER, öğretmen liselerinde ve yüksek okullardaki sürdürülen faşist baskıları, sürgün, okuldan uzaklaştırma vb. girişimleri kendi üyelerine yönelik baskılardan, kıyım ve sürgünlerden ayrı düşünmez. Bu anti-demokratik girişimlere karşı çıkar. Onlardan hiçbir yardım ve desteği esirgemez.

8. SÖMÜRÜ VE BASKIYA KARŞI MÜCADELE:

Önümüzdeki dönemde, faşist tirmanışa karşı mücadele etmek, Türkiye halkının en acil ve hayati meselesidir. Faşizme karşı mücadele, faşizmden zarar görecekt tüm toplum kesimlerinin mücadeleye etkin bir şekilde katılmasını ve faşizme karşı tüm güçlerin birliğini gerektirir.

8.1. TÖB-DER, ülkemizdeki tüm anti-faşist toplum güçlerinin güçbirliğini oluşturma çabalarını bütün gücüyle destekler. Her türden sektör ve kapalı kapıcı tutumlarla mücadele eder.

8.2. TÖB-DER hakim sınıfların baskı ve kıyımlarının maşası durumunda bulunan yöneticilerin uzaklaştırılması yolunda, «yöneticimizi kendimiz se-

çelim» sloganıyla belirlenen hedefin gerçekleşmesine çalışır.

8.3. TÖB-DER, anti-faşist mücadelenin, bilimin tesbitlerine uygun en doğru yöntemlerle sürdürülmesini savunur. Mücadeleye zarar verecek güçbirliğinin sağlanmasını ve yaygınlaşmasını engelleyecek ve dolayısıyla demokrasi güçlerini faşizm karşısında zaafa uğratacak mücadele yöntemlerine karşı çıkar. Faşist saldırılara karşı tüm öğretmenlerin diğer toplum kesimleriyle birlikte aktif bir biçimde mücadeleye katılması için çalışır.

8.4. TÖB-DER, faşizmin tekeli burjuvazinin en hayasız ve iki yüzlü ideolojisini temsil ettiğini bilecek, bu ideolojinin içyüzünün sergilenmesi ve maskesinin düşürülmesi için ideolojik mücadele verir.

8.5. TÖB-DER, anti-faşist, anti-emperyalist halk cephesi oluşturulması yolundaki girişimleri destekler, bu uğurda kendi üstüne düşen görevleri yerine getirmek için elinden gelen bütün çabayı gösterir.

9. BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ YOLUNDA:

9.1. TÖB-DER, emperyalizmin saldırganlık paktları olan NATO ve CENTO'dan Türkiye'nin tamamen ve kayıtsız şartsız çekilmesini savunur.

9.2. ABD ve diğer emperyalist devletlerle yapılmış olan gizli-açık ikili anlaşmaların iptal edilmesini ve üsler dahil emperyalizmin tüm askerî varlığının yurdumuzdan sökülüp atılması için mücadele eder. Yurt topraklarını emperyalizme peşkes çeken girişimlerin gerçekleşmemesi için çaba gösterirken, egemen güçler iktidarının emperyalizm ile işbirliğini somut olarak gösteren onur kırıcı pazarlıkları halkımıza sergiler.

9.3. AET emperyalizmi ile ekonomik, siyasi ve diğer alanlarda bütünleşme girişimlerine karşı çıkar, AET'den kısa zamanda çıkılması için çaba gösterir.

9.4. RCD, Enerji Ajansı vb. emperyalizmle ekonomik bağımlılığı perçinleyen uluslararası anlaşmalardan çıkılması için mücadele eder.

9.5. TÖB-DER, ırkçı-şoven iktidarın kitle katliamlarına, sömürgeci ve asimilasyoncu politikalarına karşı mücadele eder.

9.6. Tüm devlet memurlarına ve bu arada öğretmenlere siyasi faaliyet ve partilere üye olma hakkının tanınmasını savunur.

9.7. TÖB-DER, siyasi hak ve özgürlükleri kısıtlayan 141, 142, 146, 159, 311, 312 gibi maddelerin iptal edilmesi, düşünce ve siyasi çalışmalar üzerindeki her türlü anti-demokratik baskının kaldırılması, tam bir serbestiyetin sağlanması için demokratik mücadeleyi tüm demokratik örgütler ve ilerici kuruluşlarla birlikte yürüteceği en önemli demokratik görevlerinden sayar.

9.8. 1971 ve 1972 yıllarında yapılmış tüm Anayasa değişikliklerinin iptal edilmesi gerektiğini, ayrıca 1961 Anayasasının da demokratlaştırılarak halkoyuna sunulmasını savunur.

9.9. Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa'ya aykırılığı ilân edildiği halde göreve devam eden Devlet Güvenlik Mahkemelerinin (DGM) görevlerinin durdurulması için mücadele eder.

gittikçe daha çok hissediliyor, ve bu bir sonraki dönemde de böyle olacak.

Kapitalizmin sosyal ve ekonomik barometresinin ibresi, hiç bir zaman işçi sınıfı ve emeklerini alınlarının teriyle kazananlar için parlak bir göğü ya da serin bir rüzgârı müdelemedi zaten. Onların nasibi her zaman sömürü, ırkçılık, yarımından emin olmama, işsizlik, açlık ve yoksul evler oldu.

Amerika'nın birinci yüzyılının kutlamasından kısa bir süre sonra Engels, Atlantik ötesi Cumhuriyetinin: «İşçi sınıfından çiftçi, tüccar ve hatta kapitalistler sınıfına geçmenin oldukça kolay» (5) bir ülke olduğunu yazabiliyordu.

Ama gerçekte bu geçiş hiç bir zaman kolay olmadı. En iyi durumlarda bile az sayıda kişi bunu yapabildi. Ve hatta uzun zamandır da son buldu. Tekelci sermaye bu eğilimi alaşağı etti. Şimdi gözlemlenen şey, kapitalist saflardan, orta tabakalardan, çiftçiler ve tüccarlardan işçi sınıfı saflarına geçiş. Ve bunların pek çoğunu da bekleyen işsizliktir.

Bugün halkın ve özellikle işçi sınıfının, önündeki en önemli sorun Birleşik Devletlerde yaşamın her alanına ağırlığını koyan tekelci sermayenin baskısıdır. Tekelci devlet kapitalizminin, gelişimine, halkın üretici olmayan kesiminin büyümesi eşlik ediyor. Üreticilerin sırtından yaşayan asalaklar gittikçe daha kalabalıklaşıyor. Bunların arasında işletmeciler ve büyük toprak sahipleri gibi gerçek vampirleri en başta saymak gerekir; yine sıradan korkunç askeri aygıt onun sürekli artış halindeki subay bünyesi var. Paralel olarak, devlet mekanizmasının askerleştirilmiş polisiyle FBI'si, CIA'sı ve diğer onlarca polis örgütüyle birlikte işleyişini güven altına almak üzere çağırılmış bir bürokrasi geliyor. Devlet tarafından finanse edilen ideolojik mücadele merkezleri durmaksızın yeni kadrolar alıyorlar.

Tekelci devlet kapitalizminin gelişmesinin sonucu olan üretici olmayan kesimin genişlemesi, yeni çelişkilerin ve yeni bunalımların kökenini oluşturuyor ve bu da emekçilerin artan sömürsüyle atbaşı gidiyor.

«Kentlerdeki bunalım», kapitalizmin gittikçe derinleşen genel bunalımının ve Devlet kapitalizminin karşılaştığı yeni güçlüklerin yansımasından başka bir şey değil. Kredi sağlamak için devlet kuruluşları da özel şirketler de aynı para piyasasına başvuruyorlar. Bu da finans kapitalin, Amerikan ekonomisi ve politikası üzerindeki kontrolünün güçlendirilmesi için yeni olanaklar sağlıyor.

Tekelci devlet kapitalizmi geliştikçe, tekellerin baskısının doğurduğu kurban sayısı artıyor. Bunun karşısında Birleşik Devletler'deki gelişimin güncel evresinde tüm eğilimler, tüm mücadele biçimleri, tüm anti-kapitalist hareketler, anti-monopolist bir koalisyonun oluşumuna yöneliyor. Böyle bir koalisyon düşüncesi gittikçe artan biçimde kitlelere kabul ettirilmeye çalışılıyor; kitle hareketlerinin belirleyici unsuru haline geliyor.

Bu koalisyon, halk kitlelerini bir araya toplayacak ve geniş bir demokratik halk hareketinin başlangıcını noktalayacaktır. Kitle hareketlerinin kaynağında tröstlere karşı düşmanlık vardır. Bugün için henüz bu hareketlerin nasıl birleşeceği ve ne biçimler alacağı bilinmiyor ama, toplumun her tabakasından artan sayıda Amerikalının ve örgütün saflarını genişleteceğinden kuşku yok.

Anti-monopolist koalisyon içinde karar verici rol işçi sınıfına ve ırkçı baskı kurbanı 40 milyon Amerikalıya ait olacak. Büyük halk hareketlerinin kendi iç mantığı var. Mücadele genişledikçe işçi sınıfı daha fazla ön planda gözükcek ve tarihsel öncü misyonunu kazanmaya hazır olacak.

Anti-monopolist koalisyonun kuruluşu ve kristalleşmesi, gelecekteki tüm olayların merkezini oluşturacaktır. Bugün için bu, tüm ilerici güçlerin, kapitalizme hasım olanların tümünün, en geniş halk kitleleriyle ittifak halinde aşmaları gereken çizgidir.

«Niye her şey bu denli kötüye gidiyor?» sorusunu Amerikalılar gittikçe daha sık soruyorlar. Bu soru akademik olmaktan çok uzak. İnsanların kafasında bu soruya diğerleri de bağlanıyor: «Bizi hangi gelecek bekliyor?», «Geçmişte kötü giden şey kötü gitmeye devam etmeyecek mi?»

Amerika'nın bu ikiyüzdüncü yıldönümünde eleştirmenlerin çoğu ileriye dönük görüş getirmekte tereddütlü; kapitalizmin perspektifleri daraldıkça, görüş açıları dar burjuva ufkuyla sınırlanan peygamberler de çoğun çıkmaza düşüyorlar.

Birleşik Devletler'in geleceğini herşeyden önce sosyal ve ekonomik gelişme yasaları belirleyecektir. Amerika, kapitalizmin genel bunalımının sonuçlarından kaçamayacak, ulusal kurtuluş satınının ibresi tersine döndürmeyi başaramayacaktır. Bundan böyle, dünya sosyalizminin büyüyen gücünü hesaba katmaya mecbur olacaktır. İçerde ise, Amerikan kapitalizmi sınıf mücadelesinden hiç kaçamayacak, sınıflar arası çelişkiler daha da ağırlaşarak sürüp gidecektir.

Uluslararası durum, seçişi güçleştirmiştir. Kuşkusuz, Amerikan emperyalizminin en saldırgan ortamlarının getirdiği ve en basit sağduyunun bile aşağılık bulacağı, atom saldırısı aracılığıyla egemenliği tekrar kurma biçimindeki girişim olasılığı tamamen yok sayılamaz. Ne kadar delice olursa olsun, Pentagon labirentlerinde bu düşünce vardır.

Amerikan emperyalizmine sunulan ikinci seçiş, askeri şantajla başvurarak tarihsel gidişi durdurmayı denemektir. Ancak bu, sonuçları ekonomi için felaket getirecek askeri harcamaların sonsuz tırmanışını gerektirecektir. Böyle bir politika kısa vadede belli bir sonuç verebilir ama uzun vadede kuruntudan öteye gitmez.

Üçüncü bir olasılık, yeni siyasal gerçekler kabul etmek ve bunların sonucuna göre davranmaktır. Gerçekçi ama acı verici bir seçiş emperyalizm için... İnsan toplumunun gelişimi emperyalizmin tersine gidiyor. Bundan ötürü de emperyalizmin yeni gerçeklerle uyum sağlaması gittikçe gerilemeye dönük oluyor. Nitekim emperyalizm, sıkıştığı zaman çareyi düşmanın önünden çekilmekte buluyor zira başka bir çıkış yolu yok onun için.

Bu ikiyüzdüncü yıldönümünde Amerikan emperyalizminin önünde bulunan seçme olasılıkları bunlar. Yaptığı ise, belli oranda bir gerilemeyi içeren uyum taktiğine başvurmak, ama saldırgan stratejik planlarını tamamen bırakmamak.

Dış politikaya gelince, gerçekçi ve Birleşik Devletler halkının çıkarlarına cevap veren tek seçiş, barış içinde birarada yaşama. Ama ne çare ki, sadece objektif unsurlar kapitalist sınıfın gerçekçi bir yola girmesini isteklendirmeye hiç bir zaman yetmedi. Sonuç olarak, somut durumda, son söz kitle hareketlerine, kitlelerin mücadelesine kalıyor.

Amerikan emperyalizminin geleceğini, dünya olaylarının evrimindeki belli başlı eğilimler tayin edecek. Şöyle ki:

— Kapitalist dünya içindeki merkez dışı güçlerin büyümesi ve bunun doğurduğu çelişkilerin ağırlaşması.

— Burjuva ideolojisinin çekici gücünün gittikçe zayıflaması ve bu ideoloji karşısında kitlelerin güvensizliğinin artması (anti-emperyalizm, en geniş kitlelerin, nüfusun çok büyük çoğunluğunun ideolojisi durumuna geldi)

— Dünyadaki güçler ilişkisinde sürüp giden değişme, emperyalist ülkelerin kendi koşullarını ekonomik alanda, hammadde fiatları dahil, dikte ettirme olanağını bu değişikliğin gittikçe azatılması, (emperyalizm yeni bir sömürge imparatorluğu kurmaktan vazgeçmek zorunda).

— Birleşik Devletler dahil, tüm dünyada, olayların gidişine etki edecek başlıca güç sosyalist sistemin büyümesi olacaktır.

— Günümüzde Amerikan büyük sermayesi önünde bulunan seçiş olanakları, geçmişte ona sunulandan niteliksel olarak farklıdır. Eskiden, hepsi büyüme ve genişlemeye götüren yollar arasında seçme yapması gerekiyordu. Oysa bugün, çeşitli sona erme ve çürüme varyantları arasın-

da yapmak zorunda bu seçişi. Amerikan tekelci sermayesinin geleceğini, kapitalist gelişmenin iç yasaları programlıyor. Dolayısıyla ülkemizde, sınıfsal önemli çelişkilerin ağırlaşması kaçınılmazdır.

Şu ya da bu soruna getirilecek her geçici çözüm, yeni çelişkileri de beraberinde sürükleyecektir. Ekonomik büyüme kararsız ve tereddütlü kalacaktır. Bu koşullar gittikçe daha geniş halk kitlelerinin direniş hareketini körükleyecek ve cesaretlendirecektir. Sınıf bilincindeki gelişmeler işçi tabanını dövüşkenliğini uyacaktır.

İrkçılığa karşı mücadele, yeniden güç kazanarak sürüp gidecektir. Beyaz işçiler ırkçılığı fırsatı atacaklar, çünkü bunun, bütün emekçilerin hayati çıkarlarına karşı yöneltilen kapitalistlerin silahı olduğunu anlayacaklardır. İrkçi baskının kurbanlarıyla beyaz işçi sınıfı ittifakı, her türlü ilerici hareketin temel dayanağı olacaktır.

— Kitle mücadeleleri ve hareketleri gittikçe daha siyasi nitelikte olacak; kitleler iki eski burjuva partisinin daha uzun süre dümen suyunda gitmeyi reddedeceklerdir. Sonuçta, yeni siyasal örgütlenmeler ve özellikle kitlelere dayanan bir yeni parti oluşturacaklardır.

— Komünistlerin mücadele deneyimleri ve açıklamaları, sosyalist bilincin gelişmesine katkıda bulunacaktır. Demek ki, Birleşik Devletler için uzun vadede yegâne çözüm olan sosyalizm perspektifinin sağlam temeli vardır. Olayların objektif gidişi, bu perspektifi tarihsel bir zorunluluk yapacaktır. Ancak bunun gerçekleşmesi için işçi sınıfının ve tüm emekçi halkın örgütlenmesi ve mücadelesi zorunludur.

Amerika'nın geleceği, Lenin'in dediği gibi yazılacaktır: «Tekelci Devlet kapitalizmi, en mükemmel sosyalizmin maddi olarak hazırlanışdır; sosyalizme giriş odasıdır; başka hiç bir evrenin araya girip sosyalizmden ayıramayacağı tarihsel evredir.» (6).

Yine Lenin, sosyalizm için şöyle diyor: «(Sosyalizm) çağdaş kapitalizm caddelerinin tümünün vardığı son noktadır; sosyalizm, bu modern kapitalizmi temel alarak ileriye doğru atılan her adımın oluşturduğu önemli her durumda, doğrudan doğruya ve pratik olarak gözükür hale gelir.» (7).

İşte böylece barometre fırtınayı, yani devrimci değişimleri haber veriyor. En becerikli ve en gayretli burjuva tarihçilerinin ve gelecek yorumcularının bir türlü ölçemedikleri ileri görüş işte bu.

GUS HALL

ULUSAL KOMÜNİZM (Başrafı 11. Sayfada)

Konferansında da bazı Avrupa Komünist parti liderlerinin konuşmalarında bir kez daha ifadesini bulan sağ-ulusalçı sapmanın ortak karakteristiklerine değindik. Özetle tekrar layacak olursak bu politik planda partiler, tekellerin egemenliğine karşı demokratik mücadele ile işçi sınıfının stratejik hedefi olan sosyalist devrim mücadelesini birbirine karıştırmakta, ileri demokrasi taktiğini, bir çeşit strateji haline getirip, sosyalist devrim halinde sunmaktadırlar. Bu politik tutumun ideolojik sapması, işçi sınıfının devrimci iktidar biçimlenişini ve üst yapısal bütünlüğünü inkâr etmek noktasında somutlanmaktadır. Birbirini bütünüleyen bu ideoloji ve politikanın somutlandığı pratik ise uluslararası çapta işçi sınıfı enternasyonalizmi dışına düşmek ulusal çapta ise reformize taviz vermek biçiminde kendisini göstermektedir.

Ve bilimden her sapma gibi bu çizgi de yenilgiye uğrayacak, işçi sınıfı bu gibi eğilimleri de aşacaktır.

MAOCULARIN ÇABASI BİR SONUÇ VERMEDİ MONTREUX ANTLAŞMASI YİRMİ YIL DAHA UZADI

20 Temmuz 1936'da imzalanan İstanbul ve Çanakkale Boğazlarının statüsüne değin Montreux Antlaşması, 40 yıllık süreyle yapılmıştı. Fakat metine koyulan bir maddeye göre, bu 40 yıl sonucunda taraflardan bu antlaşmanın feshedilmesini isteyen çıkmadığı takdirde, sözleşmenin otomatikman 20 yıl daha uzamasını öngörmekteydiler.

MONTREUX ANTLAŞMASI

Bilindiği gibi özellikle yirminci yüzyılın başlarından itibaren boğazlar uluslararası bir sorun niteliği taşımağa başlamıştı.

1923'de Lozan'da yapılan bir anlaşmayla boğazlar konusunda ortak bir statü getirilmişti. O zamanki statüye göre Boğazlar ve Marmara adaları üslerden ve askerlerden arındırılmış olarak tutulacak, şayet Boğazlar antlaşmasının ihlali sözkonusu olursa, *Cemiyeti Akvam* (O zamanki Birleşmiş Milletler) Boğazların güvenliğini sağlayacaktı.

Bu antlaşmanın belli maddelerinin işlemediği görüldüğü için, 1936'da Montreux'de yeni bir sözleşme imzalandı. Bu sözleşmenin bazı önemli maddeleri şunlardı:

● Boğazlardan sadece ticaret gemileri değil, savaş gemileri de geçecekti.

● Ama Montreux antlaşması savaş gemilerine belli kısıtlamalar getiriyordu. Bu kısıtlamalar, gemilerin hücum gemileri değil, savunma gemileri niteliğini taşımasıydı.

● Gene antlaşmaya göre Karadeniz'de kıyısı olan devletler bu denizde 45 bin tondan daha ağır tonajlı askeri gemi bulundurmaya-caklardı.

● Türkiye, eğer bir savaş durumunda kendisi taraf değilse, ayrıntılı niteliği gösterilmiş savaş gemilerinin boğazlardan geçmesine izin verecekti.

● Şayet Türkiye taraf niteliğindeyse veya savaş durumu Türkiye'nin taraf olma ihtimalini güçlü olarak barındırıyorsa, Türkiye'nin güvenliğini tehlikeye düşüren bir savaş durumu varsa, bu durumda Türkiye Boğazlar üzerinde daha geniş tasarruf hakkına sahip olabilecek, istemediği gemileri geçiş izni veremeyebilecekti.

Maocu provatörler uzun süredir Sovyetler Birliği'nin boğazlardan yararlanmaması için yayın yapıyorlar. Montreux antlaşmasının müddeti dolduktan sonra uzatılmaması için bir yıldır çığırtkanlıklarını arttıran Mao'cular, Montreux antlaşmasının uzatılmamasını, boğazların Sovyet gemilerine kapatılmasını savunuyorlardı. Bunun için epeyce yayın yapan anti-Sovyetizm, yani anti-Komünizmin borazancıbaşlığını yürüten Maocu elebaşları, sadece anti-Sovyetizm ve anti-Komünizme değil, aynı zamanda, ve doğal olarak emperyalizme ve onun militarist siyasetine de çanak tutuyorlar, emperyalizmin savaş kışkırtıcılığına yardakçılık yapıyorlardı.

Çünkü son on yılda Akdeniz'e inen Sovyet donanma gemileri, Orta Doğu ve Doğu Akdeniz'de barışın, sosyalizmin ve ulusal kurtuluş hareketinin karşısında ABD'nin bu bölgedeki kolcubaşılığını yapıyor, barışı ve ulusal kurtuluş hareketini tehdit eden bir görevi yerine getiriyordu.

MAO'ULARLA NATO'ULAR AYNI SAFTA:

Ötedenberi Sovyet savaş gemilerinin Akdeniz'e çıkmasına, boğazlardan geçmesine kimler karşı çıkmıştır? Başta Amerika olmak üzere NATO'cu emperyalistler... Yani savaş kundakçıları... Son yıllarda bu barış ve demokrasi düşmanı, ulusal kurtuluş düşmanı emperyalist koraya, sözümona «sol» dan alkış tutan, anti-Komünizmi ve anti-Sovyetizmi sahte bir «sol» adına tezgahlayan, misyonları devrimci yaftalar altında karşı-devrimcilik, barışçı yaftalar altında savaş kışkırtıcılığı olan Maocu'lar da katıldılar.

Maocular sosyalist sisteme karşı NATO'yu savunurken, Türkiye'deki ABD üsleri ile ilgili olarak MC iktidarının Kissinger ile yaptığı savaş kışkırtıcısı, bağımsızlık düşmanı anlaşmaya Pekin'den sevinç nidalarıyla alkış tutarken, yerli Maocu hempalar, Demirel-Türkeş Feyzioğlu liderliğindeki MC partileri çetesine Türkiye'deki ABD üslerini Sovyetler Birliği'ne karşı kullanmağı salık verirken, sanki bu üsler zaten bu fonksiyonu görmüyormuş gibi, anti-Sovyet ve anti-komünist savaş çığıkları atarken, (ya da Türkiye'deki ABD üslerinin yeterince barış düşmanı olmadığı, anti-Sovyetizm ve anti-Komünizm görevini yeterince yerine getirmediği düşüncesi Maocuları rahatsız ederken), son zamanlarda Montreux Antlaşmasına karşı çıkan Sovyet gemilerinin Akdeniz'e açılmasını «protesto eden» Maocular, bir kez daha Amerikanın ve Amerikancuların, Nato'cuların karşı-devrimci ve barış düşmanı, halklar düşmanı politikasının çığırtkanlığına soyunmuşlardır.

Bunun gerçek oğuya son bir kanıt olarak şunu göstereceğiz: Sovyetler Birliği'nin en büyük gemilerinden birisi olarak inşa edilen 40 bin tonluk KİEV Uçak Gemisi'nin Boğazlardan geçmesine NATO'cu elebaşları karşı çıkmaktaydılar. Fakat Sovyetler Birliği Türkiye hariciyesini haberdar etti ve Kiev gemisi 18 Temmuz'da Montreux antlaşmasına uygun olarak Akdeniz'e açıldı. Nato'cu elebaşları buna tepki gösterdiler. Aynı tepkilere Türkiye'deki Maocu elebaşları da feryad figan katıldılar. Montreux Antlaşmasının uzatılmaması için bir yıldır yayın yapan Maocular bir kez daha Amerikan militarizminin ve genel olarak tüm emperyalist saldırganlığın avadanlığı Nato'cularla kol kola girdiler. Böylece Maocuların «süper devletler» safsatasının, sözde Amerika'ya da karşı çıkan tutumlarının gerçekte Amerikan emperyalizminin ve istilacılığının gönüllü savunuculuğundan başka bir şey olmadığı bir kez daha ispatlandı.

MAO'ULAR 6. CI FİLO YARDAKÇILIĞI YAPIYORLAR

Bilindiği gibi Pasifik'de, güneydoğu Asya'da 7. ci filo neyse, Doğu Akdeniz ve Orta Doğu'da 6. ci filo da aynı şeydir. Amerikan 6. ci filosu ötedenberi Amerikan emperyalizminin sosyalist sisteme ve Akdenizde kapitalist ülkelerindeki uluslararası işçi sınıfı hareketine ve özellikle Orta Doğu'daki ulusal kurtuluş hareketine karşı Amerikan

emperyalizminin bölgedeki kollukçubasıdır. Bunun en somut örneklerinden birisi 1959'daki Lübnan olaylarında yaşanmıştır. Lübnan'daki ilerici ve ulusal kurtuluşçu harekete karşı, Amerikan emperyalizmi bu ülkeye müdahale ettiği zaman emperyalist istilacuların belli başlı iki vurucu gücü vardı: bunlardan birincisi, çıkartma birlikleri ve istila kuvvetleri olarak görev yapan Amerikan 6. ci Filo Deniz piyadeleri idi. Diğer vurucu güç de, Adana'daki İncirlik üssünden (yani bugün Pekin'deki Maocu hizbin Türkiye'de kalmasını istediği Amerikan üslerinden) havalanan Amerikan uçaklarıydı.

Ama Akdeniz'deki Amerikan kabadayısı 6. ci filonun cakası ve saldırganlığı, barış ve ulusal kurtuluş düşmanı misyonu, son on yıl içinde Sovyet gemilerinin Akdeniz'de çoğalmasıyla kırılmıştır. Bugün şayet 6. ci filo Lübnan'a müdahale edemiyorsa, veya bölge barışını eskisi gibi tehdit edemiyorsa, bunda sosyalist sistemin barış yanlısı politikasının dünyada etkisinin artmasının büyük payı vardır. Ve bu şüphesiz ki dünya halkları lehine, dünya barışı adına sevinilecek bir durumdur.

SSCB ULUSLARARASI HAKLARINI KULLANMAKTADIR

Bir noktayı daha vurgulamak gerekir: Bozguncu Maocular Türkiye'nin Sovyetler Birliği gemilerine boğazlardan geçiş imkânı vermesini bir «imtiyaz» gibi tanıtmaya çalışmaktadırlar. Oysa bu imtiyaz değildir. Sovyetler Birliği 40 yıl önce Montreux'de imzalanmış olan ve uluslararası bir nitelik taşıyan antlaşmaya uygun olarak davranmaktadır, yani kendi uluslararası haklarını kullanmaktadır. Yoksa Maocuların iddia ettiğinin tersine gerici Türkiye hakim sınıfları ne Sovyetler Birliği'ne bu konuda yardımcı olmaktadır, ne de Doğu Akdeniz'de barış ve ulusal bağımsızlık yandaşlığı gibi ilerici amaçlar taşımaktadırlar. Türkiye hakim sınıfları Amerikan emperyalizminin işbirlikçisidirler.

«AKDENİZ AKDENİZLİLERİNDİR» SLOGANININ ŞOVENİST VE ANTI-KOMÜNİST İÇERİĞİ:

Sovyetler Birliği ise dünya devrimci sürecinin, ve özellikle Orta Doğu'da ulusal kurtuluş hareketinin, Doğu Akdeniz'de bölge barışının ve halklarının güvenliği adına ve Amerikan emperyalizminin, dünya gericiliğinin çıkarları aleyhine Akdeniz'de bulunmaktadırlar. Maocuların yaygaraları bu gerçekliği örtmeğe yetmemiştir. «Akdeniz Akdenizlilerindir» gibilerinden milliyetçi ve şoven bir sloganın bayraktarlığını yapan bozguncu Maocular, hiç kuşkusuz bu sloganı sosyalist sisteme karşı, ulusal kurtuluş hareketine karşı, uluslararası işçi sınıfı hareketine karşı, anti-komünist ve gerici amaçlarla kullanmaktadırlar. Maocuların bu karşı-devrimci amaçları Montreux antlaşması ve boğazlar konusundaki tutumlarından bir kez daha açığa çıkmıştır.

kitle

Sahibi: Mehmet Yücel — Sorumlu Müdür: İlker Demir — Yönetim Yeri: Cağaloğlu Başmuhasip Sokak Tan Apt. No. 10-11 İstanbul — Dizgi - Baskı: İshak Basımevi, 27 73 37 — Son baskı tarihi: 26 TEMMUZ 1976